

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v torek in soboto ob 4. uri popoldne. Ako pade na ta dneva praznik, izide dan poprej.

Stane na leto K 10.—
1/2 leta „ „ „ 5.—
1/4 „ „ „ „ 2'50

Posamične številke stanejo 8 vin.

Na naročila brez doposlano naročnine se ne odiramo.

SOČA

Telefon št. 83.

Vse za narod, svobodo in napredek! Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. na desno.

Upravištvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v Gorici Tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Oglasi in poslanice se računijo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Dr. Ant. Boháč:

Slovenci v luči zadnjega ljudskega štetja.

(Konec.)

V vseh pokrajinah, katere smo prematrali dosedaj, prihajajo Slovenci v stik z Nemci. Drug narod pa, s katerim se morajo boriti, so tudi Lahji, s katerimi se tro v vseh treh kronovinah avstrijskega Primorja. Lani sem navedel začasne podatke ljudskega štetja, ki se pa od končnih zelo razlikujejo i. s. v dobro Slovincem. Zaradi obsežne goljufije pri štetju v Trstu in Gorici je bila izvedena revizija v obeh teh mestih. Pri reviziji pa ni mogel biti pritisk na slovenski živelj tako močan in obsežen kakor poprej, tako, da se nam je razmerje med narodoma pokazalo tu v svetlejši luči. Zato dodam o tem predmetu še nekaj besed.

V Trstu se je v razmerju k poprejšnjemu štetju število Slovincov več nego podvojilo, Lahji pa skoraj čisto stagnirajo. Iz tega marsikdo sklepa zelo daleč, kar pa ni upravičeno. Poslednji dve štetji se ne moreta uvaževati, ker je bil ves način pri poprejšnjih štetjih drug nego sedaj in tlak laške večine poprej mnogo občutnejši. Dosti podučnejši je primer s starejšimi statistikami, zlasti s štetji iz leta 1880, ker moramo na splošno trditi, da se je števna tehnika zadnjega štetja najbolj približevala onemu iz leta 1880. Iz naslednjega pregleda moremo posneti narodnostni preokret v zadnjih 30 letih, in dodajem uradne številke štetij iz leta 1890 in 1900 le v svrhu znazorenja.

1880. Slovenci 26.263, Lahji 88.887, Nemci 5141.

1890. Slovenci 27.725, Lahji 100.039, Nemci 7.107.

1900. Slovenci 24.679, Lahji 116.825, Nemci 8.880.

1910. Slovenci 56.916, Lahji 118.959, Nemci 11.856.

Od 1000 domačih prebivalcev.

1880. Slovenci 217'9, Lahji 737'6, Nemci 42'7.

POTAPENKO:

Generalova hči.

Prevel: A. M.

(Dalje.)

Koča se ni v ničemer razlikovala od drugih, razen da je bila morda malo bolj bela od sosednjih, ker jo je Stjepanida pred kratkim pobelila. Skozi zelenkaste šipe malega okna se je svetilkala turobna svetloba. Velik kuštrav pes, kateremu se je bil na repu prisušil velik kos blata, je strašno zalajal; ko pa je opazil, da je Hivrija, katero so dobro poznali vsi vaški psi, se je pomiril in celo pomahljal z repom, kar se mu pa ni posebno posrečilo, ker ga je oviral prisušeni kos blata.

»Tu sem, tu sem, gospodična! On leži v mali sobi,« je rekla Hivrija.

Šli sta skozi temno vežo, krenili na desno in prišli v malo sobo z nizkim stropom in z veliko pečjo. Manjička se je nehote ustavila na pragu, nasproti ji je plaval vzduh, kakršnega še ni dihala v svojem življenju. Zameglilo se ji je pred očmi; toda premagala se je takoj, zbrala se in pogledala bistro. Prvi trenutek ni mogla ničesar razbrati; na mizi je brlela svetilka, nekdo je tiho ječal.

1890. Slovenci 204'7, Lahji 738'8, Nemci 52'5.

1900. Slovenci 163'4, Lahji 773'6, Nemci 58'8.

1910. Slovenci 298'1, Lahji 623'1, Nemci 62'1.

Prirastek za 30 letno dobo.

1880.-1910. absolutni: Slovenci 30.653, Lahji 30.072, Nemci 6.715.

1880.-1910. odstotni: Slovenci 116'72, Lahji 33'83, Nemci 130'62.

Laška večina torej ni mogla obdržati svoje pozicije; umaknila se je iz prejšnjih skoraj 3/4 vsega prebivalstva na nekaj malo nad 2/5. Najbolj se je morala umakati pred slovensko manjšino, ki si je pridobila tu zelo lepih uspehov. Celo absolutno znaša slovenski prirastek več nego laški, kaj šele odstotno. Proti laškemu prirastku 34% stoji slovenski 117%. Seveda je ta razvoj čisto priroden, ker je prirastek Trsta prišel iz okolice, ki pa je slovenska. Lahji slovenskega priliva ne morejo asimilirati, kar jasno dokazujejo gorenje številke. In tako moremo gledati z največjimi nadami na slovensko bodočnost v Trstu, čimbolj bodo znali Slovenci okrepiti v svojih vrstah narodno zavest ter s tem še stopnjevati odpor, katerega goji vsak narod že v svoji notranjosti proti odnarodovanju. Tako se bo morala laška pozicija v Trstu i dalje in nagleje drobiti in prav lahko si mislimo, da pridobi v ne preoddaljeni dobi slovenski živelj v tem važnem mestu premoč. Iz tega dejstva ne bomo sklepali na politično smer, — kako bi Avstrija mogla priti v okoli italijanskemu pohlepu po Trstu, toda ne s tem, da zatira laški živelj v Trstu, ampak s tem, da da Slovincem potrebno podporo v njihovem narodnem razvoju. Ne moremo pa si zatajiti, da je zrastel slovenski manjšini v Trstu nevaren konkurent, nevaren glavno v tem, ker podpira njegov razvoj država, kjer le mogoče; to je nemška manjšina, ki se tu naglo, stalno razvija, kakor dokazujejo podatki vseh dosedanjih štetij, in pa njen odstotni prirastek, ki je celo naglejši nego pri Slovincih. Nemci so si pridobili v Trstu že pozicijo, s katero moramo resno raču-

»Stjepanida, o Stjepanida!« je vzkliknila Hivrija polglasno.

»Kdo je?« se je začul ženski glas izza peči.

»O-oh« je zastokal bolnik z bolešno-razdraženim glasom in se obračal s težkim ječanjem na postelji.

»Pojdi sem, Stjepanida. Jaz sem, šolska Hivrija!...«

Izza peči je stopila majhna, suha ženska, postarna, v pisanem krihu in beli srajci s križasto ruto na glavi.

»Kaj pa je, Hivrija?« je rekla; takoj nato pa je stopila korak nazaj, ne posebno začudeno in tudi ne prestrašeno, ter se prišla z obema rokama za glavo. »Kaj je to? Gospodična? Učiteljica?«

»Seveda, učiteljica!... Ali ne vidiš? Gospodična so prišli k tebi!...«

»Ali res? Oh, pri nas pa je vse tako razvlečeno!... Če bi vedela!...«

»Pojdi, pojdi! Tako nesrečo imaš nad seboj, pa govoriš o razvlečenosti!... In midve sva ti prinesli veselja!...«

»Veselja! Oh, kako bi se jaz veselila! Gospod Bog je poslal svojo šibo nad nas!...«

»Oh-o-oh!« je zopet zastokal bolnik.

»In tako je to celo noč, cel dan!...«

je tožila Stjepanida; verjemite mi, že peto

nati. (Opomba prevajalca: Ravno v sedanjem času se kaže, da spoznavajo gorenjo pisateljstvo trditev že tudi Nemci, ki so pričeli govoriti, in sicer resno govoriti, o skupnem nastopu tržaških Lahov in Nemcev proti Slovincem.)

Tudi na Goriškem je mnogo več Slovincov, nego so jih sedaj našli. Definitivne številke znašajo: 154.564 Slovincov t. j. 618'5% in 90.119 Italijanov (360'6%). Proti letu 1900 je prirastlo 13.982 ali 9'95% Slovincov in 8983 Italijanov (11'07%). K temu treba prišteti še 4486 Nemcev (18% vsega prebivalstva z 28% prirastkom). Laški prirastek je torej odstotno nekaj večji, kakor je bil tudi v prejšnjih periodah, vendar pa njihova prednost pred Slovenci ni tako velika, kakor se je s prva zdelo. Izpremembo je zakrivila razlika v ljudskem štetju v mestu Gorici, ki je še v laških rokah, čeprav leži v slovenski okolici. V tem mestu Lahji rapidno padajo, ter jih slovenska manjšina naglo odriva. Še leta 1890 je znašala laška večina 742'3%, slovenska manjšina pa 178'2%, do leta 1900 je prirastlo Lahom in Slovincem približno enako število duš, vendar so Slovenci dosegli 201%, Lahji pa so padli na 678%, pri čemur so se morali umakniti tudi nemški manjšini. Pri zadnjem štetju pa smo našli v Gorici Slovincov celih 6036 več, Italijanov pa 1300 manj. Laška večina je padla celo na 505'7%, in se tedaj drži prav ozko nad polovico, slovenska manjšina pa je stopila na 368'4% (za 168'3%); vrhutega je tu močna nemška manjšina 110'5% (ki ostaja na enaki višini). To je edino mesto, kjer moremo obenem s Trstom zares z uteho govoriti o napredku Slovenstva in o naši ekspanziji.

Zato na v okoliških okrajih te kronovine ne moremo govoriti o takem napredku Slovenstva. Najbolj prihaja v poštev goriška okolica, kjer Italijani razmeroma nagleje rastejo nego Slovenci, če tudi ne dosegajo znatnejšega števila. (V goriškem okraju 61'4%). Pozornost pa vzbuja, da znatno raste tudi nemško število. V laških okrajih se je pa zopet slovenska manjšina v zadnjem času oslabila. V korminskem okraju, kjer je slo-

venska manjšina najmočnejša (238'9%), je sicer ostala pri istem številu kakor pred 10 leti, čeprav na nižjem nego pri še oddaljenejših štetjih, zato pa je v tržiškem okraju padla slovenska manjšina od 101'5 na 83'4%, in v gradiščanskem od 35'1 na 23'1%. Tu bi imeli torej pred seboj dokaz, da na slovensko-laški jezikovni meji Slovenci ne morejo enakomerno obdržati vseh svojih pozicij, četudi nam na splošno ne more to tako močno škodovati.

V Istri imamo končno 55'134 Slovincov (142'7%). Prirastlo jih je 7417 ali 15'54%; prirastek je torej precej znaten, četudi ne tako visok, kakor nam se je v prvem trenutku zdelo, a vendar višji, nego povprečni prirastek te dežele. Večino imajo v 2 okrajih (koprskem 570'7% proti laški manjšini in v podgrajskem 816'2%) s hrvatsko manjšino. V manjšini pa so v laškem piranskem okraju (183% Slovincov), skupaj s Hrvati v motovunskem okraju (85'6%), ter v hrvatskem okraju Voloskem (108'6%) in bužetskem okraju (105'7%) kjer je tudi laška manjšina. (Opomba prevajalca: Istrja je torej idealna dežela, kjer bi se morali pričeti dejansko izvrševati slovenskohrvatski stiki, in kjer že sedaj vidimo ob živem narodnem telesu, kako škodljivo je izticanje šovinistične samoslovenske ali pa samohrvatske narodne zavesti). Izven svojega ozemlja žive Slovenci glavno v Puči, najbrž v armadi. Moja lajska domneva, da se širijo na škodo hrvatskemu življu, vidimo letos potrjeno. Tako so v podgrajskem okraju narasli od leta 1880 od 636'8 na 816'2%. V sosednjem voloskem okraju se je pa slovenska manjšina 21'6% v zadnjih 10 letih povišala na 108'0%. V bužetskem okraju pa je obratno. V Istri vidimo celo, kako sprejemajo nekatere hrvatske občine slovensko narodno zavest. Če vpoštevamo izredno veliko sorodnost in podobnost obeh teh jezikov oz. narečij in polagani prehod narečja v narečje, se tem premenam pač ne moremo čuditi.

Mnogo važnejše je vprašanje, kako se drže istrski Slovenci proti Lahom. Na to ne moremo odgovoriti po okrajih, marveč je treba proučiti istrska narodna razmerja podrobneje; vidi se pa, da tu Slovenstvo

ali bi verjela; da je to zanjo, ali pa se Hivrija samo šali, vedela je namreč, da se ta ženska včasih rada pošali.

»Ne verjamem, to ni zame!« je rekla; po glasu pa se ji je poznalo, da verjame napol, in da bi zelo rada verjela popolnoma. Gledala je Manjičko.

»Da, da, to je vaše,« je potrdila Manjička.

»Zares? Moje? Pa kako to? In kaj je pravzaprav to? Jaz ne vem, kako naj jih razumem!...«

»Ne, jaz sem se šalila!«, je spregovorila zdaj Hivrija resno. »To je zate, Stjepanida. Danes je prišel sam general, oče pokojne Klavdije Antonovne, razumeš?«

»Oo-h, oh-o-oh! Jezus! Križani Bog!« je stokal bolnik.

»Kako se muči ubogi Semjon!« je rekla Hivrija in nadaljevala nato z močno znižanim glasom: »Razumeš, Stjepanida, prišel je, jokal na grobu, in ker je rajnica imela rada tvojega Sašo, je rekel, naj se da tole tebi... Razumeš?«

»Kako ne bi razumela!« je vzkliknila Stjepanida veselo »torej je moj! Torej je moj ta denar, pa ga lahko porabim, kakor hočem! Ne?«

»Seveda ga lahko!« Kako pa?«

(Pride še.)

noč nisem spala! Ne vem, kako da se morem še držati na nogah!... Ali sedite, prosim vas, gospodična, ne stojte tam pri vratih!... Moj Bog, kako me je sram!...«

»Čuj, Stjepanida, veselja sva ti prinesli!...« je nadaljevala Hivrija, »gotovo potrebuješ denarja, a?«

»Ah, kako bi ga ne potrebovala!... Nikar ne govori! Saj veš sama: bolnik, in rad bi tega, rad bi onega... Pri hiši pa ni niti za sol. Včeraj si je naekrat zmisli — makove potice... Kaj bi storila? Verjemite, kar jokaj je: makove potice, makove potice! In kakor otrok se je drl: makove potice! Tako se mi je smilil, ampak kaj naj napravim, ko nimam niti za sol, kako še maki! Moke imam, hvala Bogu, ampak maki ne zrnci!...«

»Midve sva ti pa prinesli celo vrečo denarja, Stjepanida!...« Hivrija je bilo povšeči, da muči nekoliko ubogo ženo.

»Od koga?«

»Od Klavdije Antonovne!«

»Moj Bog!« je vzkliknila Stjepanida, »ali je vstala od mrtvih, ali kaj?«

»Od mrtvih ni vstala, temveč poslala je z onega sveta. Tu, poglej! To je, pravi gospodična, celih dvesto rubljev!«

Stjepanida je vzela iz njenih rok dva stotaka in sama ni vedela, kaj bi z njima:

ne stoji tako dobro. Vsaj v koperskem okraju, kjer je poprej slovenski odstotek ostajal večinoma konstanten (v letu 1880 613'2%, v letu 1900 608'8%) se je naš odstotek zelo oslabil, ker je padel na celih 570'7%. V piranskem okraju so Slovenci vzrasli sicer od 122'3 na 183%, toda že leta 1880 smo tam šteli 179'1%. Kakor pravim, v Istri razmere niso tako dobre.

Če torej povzamemo vse to, kar vpliva na statistiko slovenskega narodnega življenja, moremo formulirati program narodnega dela tako:

1. Ubriniti je treba slovensko ozemlje in prebivalstvo pred naglo napredujočim raznarodovanjem na Koroškem, glavno na najzapadnejšem koncu jezikovne meje pa do pod Celovcem in na Štajerskem zlasti v mariborski in radgonski okolici;
2. Potrebno je intenzivno kulturno in gospodarsko delo ter širjenje narodne zavesti;
3. S pomočjo tega je treba zagospodovati v slovenskih mestih in mestecih ter šele iz njih osvajati deželo;
4. Gospodarsko na splošno okrepiti slovensko ozemlje, da uničimo emigracijo;
5. Paralizirati škodljivost nemških tvorniških podjetij z ustanavljanjem lastne industrije;
6. Izvojevanje drugojezičnih ali mešanih mest na slovenskem ozemlju (Maribor, Gorica itd.) s tem, da ohranjamo slovenski dotok pred raznarodovanjem;
7. Na enak način dobiti premoč v Trstu;
8. Organizirati in obdržati slovensko manjšino v industrijskih okrajih severne in srednje Štajerske.

To so ogromne zadače, katere ima predvsem slovenski narod, če hoče obstati krvavenje iz ran na svojem telesu in ne moremo si tajiti, da gredo te zadače nad moči sedanje generacije. Toda če noče Slovanstvo utrpeti v tem koncu Avstrije težkih izgub in če se hoče tukaj primerno razviti, se tem zadalom ne bo moglo izogniti, marveč prisilile nas bodo, da jih rešimo, ali pa da — izginjamo.

Železnica Gorica-Červinjan in naša Gorska železnica.

(Konec.)

Kakor smo pokazali, so imeli Italijani s progo Gorica-Červinjan svoje posebne namene več političnega nego gospodarskega značaja. Torej so sami dali v roko viadi orožje proti izvršitvi take železniške zveze, ki naj bi služila le izvestnim namenom. Če so se pa na Dunaju bavili z načrtom proge iz Gorice v Červinjan, so brez dvoma imeli pred očmi koristi, ki bi jih dala taka zveza splošnemu prometu iz notranjščine z Italijo. To je pač umevno. To je povdaril takrat, v letu 1904., tudi rajniški Holzer v svoji brošuri in krajšo zvezo z Italijo so imeli pred očmi tudi v Italiji z načrti, zadnjič omenjenimi: to je zveza Videm-Čedad-Kanal ali pa čez Kobariško do planinske železnice.

Slovensko gledališče v Gorici

Sem Benelli:

Ljubezen treh kraljev.

Poslovenji dr. Alojzij Gradnik, Gorica.

K torkovi predstavi.

Arhibald, to pomeni v jeziku barbarov »Najsrčnejši«, je prišel pred dolgimi leti s svojimi trumami v Italijo in si jo osvojil; padla je tudi Aktura, gorata deželica; le nekaj gradov tega neodvisnega gorskega naroda se še drži; Arhibaldov sin Manfred jih ravno oblega. Stari Arhibald pa je slep že dolga leta; ni se mogel udeležiti vojnega pohoda. Ostal je s slugo Flaminijem, domačinom robom, na svojem gradu, da čaka na Manfreda in mu varuje njegov cvet; Fioro, plavalasno krzno nevesto, kraljevske hčer premaganega italjskega rodu.

Arhibald je rojen v barbarstvu, četudi je pokristjanjen. Na zunaj odpušča, ljubi

Če se zgradi črta iz Gorice v Červinjan, se zgradi brez dvoma radi krajše zveze z Italijo. Toda nekaj drugega je, kar stoji pred nami in kar morda kaže, da ne bo nikoli nič z železnico Gorica-Červinjan. Kaj pa, če se v doglednem času podžavi južna železnica. V prometnih ožirih s severom se kaže potreba po enotnem obratu. Kaj bi bilo potem? Brzovlak bi priletel s severa skozi Bohinjski predor v Gorico, pri Št. Petru mu napravijo prijemno priklonjenje z dosežanim tirniškim južne, in brzovlak zdrči mimo Tržiča v Červinjan. Kaj bo kaka vpijoča razlika v času?

Tako ni nikjer tiste velike potrebe za Furlanijo, katero včasih tako gorko povdarjajo gledé te železnice. Če imajo pa furlanski gospodje sami devet milijonov kron za 26 km dolgo črto, pa naj si jo napravijo!

Neoporečno potrebna, na prvem mestu potrebna, je v naši deželi železnica po naših gorah. Črta iz Sv. Lucije do Bovškega, ta je neobhodno potrebna. Ne bomo razlagali zopet, zakaj, ker je bilo že sto krat razloženo in popisano. Kako je potrebna, nam spričuje dejstvo, da so si domačini nabavili avtomobile za premet. Je bila že res nujna potreba, da so jih kupili. In kaj se nam obeta? Včasih, pred leti, se nam je obetala Predelska železnica, ali zgrajena je bila Bohinjska; obetala se nam je črta iz Sv. Lucije do Bovca, ali dobili bomo najbrže dosti krajšo: samo zvezo med Sv. Lucijo in Tolminom — v vojaške svrhe! To da misliti! Za povzdigo znatnega dela Goriške dežele je potrebna železnica; sklepa se, proračuna, napravi načrte, preskrbi doma, kar treba, ali višji so tu nad nami in druge dežele zahtevajo svoje, pa ostajamo rod za rodom praznih rok.

Krivica bi bila velika za nas, ako bi se na primer začela graditi železnica iz Gorice v Červinjan, ker bi mi nič ne dobili, in krivica bi bila, ako zgradijo samo košček od Sv. Lucije do Tolmina. Ako se to zgodi, potem najbrže tudi ostane pri tistem koščeku in odpravljeni bomo za vselej! Ni misliti, da če država napravi kos železnice, da bo potem, ko bo to končano, ob prvi priliki podaljševala črto. Poreče: vi že imate nekaj, sedaj so drugi na vrsti. Nižina bo preprežena s progami, v naših gorah bi imeli pa majhno vojaško železnico, ki bo pač služila vojaštvu ne pa domačinom! Zato pa je dolžnost ljudskih naših zastopov in poslanec, pobrigati se za to reč pravočasno, ter energično zahtevati, da če se začne graditi železnica, naj se zgradi početna železnica, kakoršno že zdavnaj reklamira naše gorsko prebivalstvo. Predelske ni, naj se uresniči torej vsaj drugi načrt! S koščekom vojaške železnice se ne smemo dati odpraviti! Prizadeti, na noge!

Duhovnikov poklic.

Na pristojnem kraju je bil pred kratkim govor o poklicu duhovnikovem. Za motto si je izbral duhovnik-govornik svetopisemske Kristusove besede: »Kaj ko je poslal mene Oče, tako vas pošiljam jaz.« Tu podamo le v par

svojega bližnjega; tako je tudi — vzgojil Manfreda. Toda v srcu je ostal stari barbar, ki zna ljubiti s strastjo in sprazniti s strastjo in ki ve, kako sladko je maščevanje za izdano čast, za odrečeno ljubav. Slep je, toda v duhu vidi več, nego Manfred z očmi. Otiplje obraz in že ve, je li to obraz iskrene in nedolžne sinuhe, ali obraz žene, ki ljubi, a ljubi družega in vara ženina Manfreda in svojega varuha, ki jo ljubi morda kot očca, kot vzgojitelja, kot varuha, pa morda tudi še kot zmagalec, ali kot barbar, ki ljubi mlado cvet? —

»Noč je še, ali že blizu je zora.« Na teraso stopita Arhibald in Flaminij, pričakujeta napovedan Manfredov povratek z vojnega pohoda. Arhibald se spominja, kako je prišel z narodom izza temnih Alp v solnčno Italijo, zmagovalec, conquistador:

...Naposed je kralj naš izmed junakov izbral si najboljši, in ali smo za njim: krdele bliščeče srebrnozeleno in zlato, ko kača zlonosna, ki zdrami se in se izmota iz senca in leze zvenč proti solcu. Takri konjiči, napeti, nestrpni jezdeci mladi na njh, ostrovidni;

stavkih bistvo pridige, ki si je naj bi vzeli k srcu prizadeti.

Oče nebeski je poslal Sina, da deluje v slavo Božjo in rešitev duš. Sredstvo pa, s katerim naj dosega cilj, je oznanjanje slave Božje. Poslal je Oče Sina, da oznanja narodom Očetovo voljo, poslal ga je, da rešuje duše Adamovega padca. To in edino to je bila naloga Kristusova. Tudi vi, dragi, imate slediti Kristusa: Kakor je poslal Oče Sina, tako pošilja Sin vas. Duhovnik je poslan, da deluje v slavo Božjo potom reševanja duš. To in edino to je naloga duhovnika, ki hoče biti resničen sin Cerkve, pravi naslednik Kristusov. Nipa pristen sin Cerkve, kdor se meša v politiko in v obče v druga dela, ki jih Kristus ni opravljajal. Kje v svetem evangeliju stoji kaj o politiki? Kdor drugače dela, ta ni pravi duhovnik, ta je izprizen sin Cerkve.

Kristusa imamo slediti, ne drugih pretekov; on nam je začetel pot, on nam je dal sredstva. Kdor se pa hoče baviti z drugimi stvarmi, ki niso v evangeliju, s politiko in drugim, ta trdi, da se je Kristus motil, da je trebalo dveh tisoč let, da smo prišli do pravih sredstev. To bi pa bilo, da se najmilejše izrazim, »bestialitas«.

Rešitev neumrjanih duš, to je naša edina naloga; oznanjati nam je sveti evangelij in ne drugo. Kdor se pa misli baviti z drugimi stvarmi kot so zapisane v evangeliju, ta ni za duhovnika, ta nima poklica, ta ne bi bil vreden naslednik Kristusov.

Tako je govoril govornik o. nalogi duhovščine. Prizadeti, ki se bavijo z družbi, prepini, posojilnicami, volitvami, politikom, naj si vzamejo te iskrene besede k srcu!

Zadnji dnevi.

Samo nekaj dni je še do zrebanja umetniške loterije, ki jo je priredilo »Splošno slovensko žensko društvo« v korist slovenskim upodablajočim umetnikom. Loterijski odbor je dobil z dežele in iz drugih krajev sploh razmeroma še jako malo denarja. Zato najljubšeje prosimo vse cenj. poverjenike, da se blagovolijo v znani svoji rodoljubnosti in poštenosti potruditi še te zadnje dni, da razprodajo vse srečke. Denar je vposlati do torka, 15. t. m. opoldne.

Sedanji uspeh daleko ne odgovarja skromnim nadam, ki jih je gojil loterijski odbor, da si je storil vse, kar je mogel, da bi se dosegel čim boljši čist dobiček. Tudi slovenski umetniki so docela storili svoje; saj so podarili več nego 200 slik, kipov in risb za umetniško loterijo.

Odbor je naprosil najrazličnejše gospe in dame, o katerih je menil, da se le kolikaj zanimajo za težki položaj naših umetnikov, za katere se ne meni živ. Prirejevalci so storili v polni meri svojo dolžnost; naj jo stori tudi občinstvo, da nas končno ne bo moralo biti srati!

vsi smo čutili ob prvih pihljajih Italije, topli vonj živega plena. In ta Boginja, objeta od morja se zdelo nam sama je. Nič se ni branila. Sama, ko nezastražena deva, ki je ob dihu žetecem barbarov kakor preplašena sklonila nežno glavico zastrto z melanholijo. In ugráblili smo jo, njo, ki nekó je v lahkokrilatih romanskih sandalih zmagodobitna ves svet preletela: na svoje konje smo jo posadili, da bi ušla nas gospodovati celemu svetu... a komaj so udje njeni se naših prstov taknili, voljno so trdnost v nas obudili, ki se je zila nam v žile, kentaustom neukrotljivim; in tu, smo ostali z njo in ležali in tu jo ljubili in nihče od nas je nikdar ne ostavi ljubice mlade, vse sveže, zelene in zlato; ljubeci jo, plakamo da nam je sužnja in da nam ni mati, ker če bi mati nam bila, ušla bi nas osvojevali vso zemljo...

Tudi Fiora je plen; ni se udala Manfredu iz ljubezni. Ljubita se z Avitom, sinom premaganega kraljevskega rodu. Tčas, ko čaka Arhibald na terasi Manfreda, se ljubita Avito in Fiora v njeni spalnici.

Nadaljevanje volne na Balkanu.

Srbski vojaški transporti ustavljeni.

Srbski vojaški transporti, ki so se v Solunu na grške ladje vkrcali, da odplojejo proti Albaniji, so dobili povelje, da se zopet na kopno vrnejo, kar se je tudi že zgodilo. Bilo jih je 17 ladij.

Proklamacija blokade.

Dunaj 10. (Kor.) Poveljnik prve eskadre avstrijskega brodograja, ki se vdeležuje mednarodne pomorske demonstracije proti Črnigori, je odposlal mornariški sekciji vojnega ministerstva sledečo brzojavko:

»Danes ob 8 zjutraj napovem v Imenu mednarodnega brodograja, ki zastopa Evropo, blokado obrežja od vojnega pristanišča Bar do izliva reke Drin. Blokada se prične ob 8 zjutraj dne 10. aprila 1913. in se razteza na obrežje med 32° in 41° 45' severne širine. V njeno področje spadajo vsa pristanišča, zalivi in izlivi res med temi mejami in blizu obrežja ležeči otoki. Vse ladje, ki se nahajajo v blokiranem okolišču, bodo morale zapustiti ta okolišč tekom 48. t. j. do 8 zjutraj dne 12. aprila 1913.

Cetinje 10. (Uradno.) Poveljnik mednarodnega brodograja v črnogorskih vodah, podadmiral Burney, je danes obvestil guvernerja v Baru, da se danes ob 8 zjutraj prične mirna blokada od Bara do izliva reke Drin.

Carjevo pismo črnogorskemu kralju.

Berlin 10. (Izv.) »Lokalanzeiger« poroča iz Petrograda: Ruski car je odposlal črnogorskemu kralju pismo, v katerem mu svetuje, naj vpoštevja želje Evrope glede skadrškega vprašanja.

Manifestacije za Črnogoro v Italiji.

Rim 10. (Izv.) Včeraj je prišlo v Bologni in Genovi do velikih manifestacij za Črnogoro. Demonstranti so hoteli tudi vprizoriti pred avstrijskimi konzulati demonstracije proti Avstriji, kar pa je policija preprečila.

Dalje v prilogi.

Moll-ov Seidlitz-prašek

je za na želodcu trpeče neprekosljivo sredstvo katero ima prednost pred vsimi drugimi dražilnimi čistil. kroglicami in grenčicami.

Cena orig. škatlje K 2 — Ponarejanje se sodnijsko zasleduje.

Mollo-vo Franc. žganje in sol

za ribanje života. — Bolečine olajšujoče in orepnjujoče staromano sredstvo proti trganju in prehlajenju vsake vrste.

Orig. steklenica K 2 —

Na prodaj po vseh lekarnah in mikrodilnicah. Glavna lekarna A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, Dunaj, Tuchlauben 9.

Zaloga v Gorici v lekarni: A. Gironeoli, G. Cristofaletti.

Ob zori se Avito poslavlja, — in slepi Arhibald čuje, zasači Fioro, s svojo dušo začuti izdajstvo, toda ne more ga dokazati... O Fiora, povej, s kom si zdaj govorila? Ona pa: Mishla sem na ženina Manfreda!

Manfred se vrne. S svojo udano ljubeznijo gane Fioro, da omahuje med njim in Avitom. Manfred, ki ne sluti, da bi mu Fiora mogla biti nezvesta, in ki se mora takoj zopet vrniti k svoji četi pod obleganost mesto, jo prosi, naj ga iz stolpa pozdravlja z belim pajčolanom, da mu bo duša lahka, ko se bo s pohoda oziral na grajski stolp in videl njen pozdrav izdaleka:

Glej, že odhoda je ura odbila. Spodaj na mostu že moji hrabri drugovi me čakajo: konji nestrpni so; a vse nad nami je sile in zmage vršenje v tem zraku krvavem. Odrinemo. Zvesti in verni mi drugi od radosti ukajo. V širne doline navzdol stopa trop. Opojne in zlato sanje si snujejo mlade ajih glave; jeklo orožja ko bron žvenketi jim, ki novo jim zoro oznanja; molčeči tišjiyo za ude, takó kot tišjiyo srea prevesela; a jaz sem med njimi

Ruski komunike.

Petrograd 11. Rusko zunanje ministrstvo je priobčilo komunike, naperjen proti politiki kralja Nikole. Komunike izjavlja med drugim:

Lokalizacija balkanske vojne je bila mogoča le pod sledečimi pogoji:

1. Da se velesile odrečejo tudi teritorialnim in drugim posebnim zahtevam.
2. Da se velesile vzdre vsake separatistične akcije.

3. Postaviti je bilo pogoje, da se izvrši vspešna revizija po vojni ustvarjenega novega položaja in da se ta prilagodi interesom velesil.

Rusija, ki je ohranila balkanskim državam Prizren, Peč, Djakovico in Dibro, je smatrala, da je treba Skader priznati Albaniji. To koncesijo je storila Rusija v interesu ohranitve evropskega mira.

Skader je pretežno albansko mesto. Kralj Nikolaj črnogorski je delal proti svoji obveznosti proti Rusiji, ko je pričel vojno s Turčijo, ne da bi bil prej o tem opvestil Rusijo in dobil privoljenje za vojno. Vzlic temu mu je car velikodušno pomagala.

Ruska vlada upa, da se bo Črnogora odprla volji Evrope. Evropa pa bo našla sredstva, da bo olajšala položaj črnogorskega naroda. Ruska vlada si je svesta svoje največje odgovornosti, ki vsebuje tudi dolžnost, da se ne sme preliti kapljica ruske krvi, če tega ne zahtevajo neobhodni interesi domovine. Rusija kot slovanska velesila je vedno pripravljena pomagati svojim bratom in se za nje žrtvovati. Ti pa se morajo zavedati svoje dolžnosti, da poslušajo Rusijo, brez katere bi ne bili zasigurani zmagovalcem na Balkanu njih ponosni uspehi.

Bulgarsko-rumunski spor

je smatrati že za rešen. Silistrijo dobi Rumunska in že se govori o bodoči bulgarsko-rumunski zvezi.

Srbija odpokliče svoje čete izpred Skadra.

Belgrad 11. (Izv.) Danes se je vršila seja ministerskega sveta, ki je sklenil odpoklicati srbske čete izpred Skadra.

Abdikacija kralja Nikole.

Dunaj 11. Kralj Nikola hoče na vsak način doseči za Skader kake kompenzacije in grozi z abdikacijo. Operacije pred Skadrom že par dni počivajo.

London 11. V tukajšnjih diplomatskih krogih se razširjajo vesti, da je kralj Nikola trdno sklenil, odpovedati se takoj prestolu, kakor hitro bi velesile izkrcale le enega moža.

V tem slučaju bi kralj z vso svojo rodbino zapustil Črnogoro, priznal suvereniteto Srbije in priklonil svojo državo Srbiji. Baje je kralj Nikola z dinastijo Karagjorgjevičev že sklenil pogodbo, da zasede za slučaj, če izumre srbska moška dinastija, črnogorsko-srbski prestol dinastija Petrovič.

Blizamo se na brže miru, ki nastopi v najkrajšem času. Razpoloženje pa mir vlada povsodi: v Sofiji, v Atenah, v Beogradu in Nikola Črnogorski se vdaja.

Pred Skadrom je vse mirno. Brodovje, ki blokira črnogorsko obalo, je zadržalo črnogorsko kraljevsko lahto in upati je, da je to prvi in zadnji akt blokade. Črnogora se vsled odpornega stališča Rusije gotovo ukloni zahtevam velesil. Vplivni bulgarski krogi izjavljajo, da bo Bulgarska takoj, kakor hitro sprejme odgovor velevlasti na balkanske mirovne zahteve, katerega vsebina je sicer že znana, izjavila, da sprejme mirovno posredovanje velevlasti. Upati je, da odgovor velevlasti zadovolji tudi ostale balkanske države.

Boj med Nemštvom in Slovanstvom.

Nemški kancelar je govoril o boju med Nemštvom in Slovanstvom.

Za njegovim govorom so nadajevali razpravo o pomnožitvi nemške armade. Posebno duhoviti govorniki »des Volkes mit frommen Sitten« niso bili. Tožili so, kako se vsi zelo boje slovanstva, tistega slovanstva, ki ga Nemci že tesočletje zatirajo in v se vsesavajo. Saj je zgodovinsko znana resnica, da tvorijo v rajhu večino Nemcev pomemčeni Slovan. Govorniki so skorajda enako govorili. Panslavistični strah jih moril. Poljakov in socialne demokracije seveda ne. Poljak Leyda je izjavil, da Poljaki za stroške bodoče vojske med slovanstvom in germanstvom ne bodo ničesar dovolili, ker Poljake Prusi daviho.

Socialni demokrat Scheidemann je pa smešil kancelarja, ker je strašil s francoskim dednim sovražnikom in s panslavistično pošastjo nemškega Mihelna, da bo rajši milijarde za germansko armado štel. Opozarjal je, da usodne besede o nasprotstvu med slovanstvom in germanstvom na Dunaju pač ne bodo veseli, ker je Avstro-Ogrska polyslovska država. Zakaj bi naj smatrali Srbe in Bulgare z vso silo za svoje sovražnike, ker jih je Avstro-Ogrska s svojo politiko proti sebi nahujkala? Kakšne vrednosti je v teh razmerah še zavezništvo Avstrije za nas?

Tak poper je dobil kancelar pod nos v nemški poslanski zbornici sami. V Avstriji so čutili visoki odločujoči krogi pač skrajno neprijetno kancelarjeve besede. Avstriji je storil kancelar slabo uslugo. Molčali so sicer po večini nemški časopisi o pomembni kancelarjevega govora, »Information« pa je to pot odločno nastopila proti nemškemu kancelariu. In za to stojijo avstrijski oficijozni. »Information« pravi:

Bethmann-Hollweg je govoril o možnosti boja med Slovanstvom in Germanstvom. Kako se je moglo kaj takega zgoditi! Kaka čustva je g. Bethmann-Hollweg razdražil! Proklamiral je strašno eventualnost ostrega nasprotja med Germanstvom in Slovanstvom in na panslavistično gibanje odgovoril z inavguriranjem pangermanskega gibanja! G. Bethmann-Hollweg je avstro-ogrski monarhiji, v kateri živi razen Nemcev tudi na milijone povsem lojalnih Slovanov, storil pravo medvedjo uslugo. Ali se je to namenoma zgodilo? Ali je bilo potrebno,

vzeti zvezi med našo monarhijo in med Nemčijo čisti interesni značaj in razviti nevarne nacionalne probleme, ki morajo v najostrejši obliki motiti itak teške razmere v parlamentu, v delegaciji in celo v deželnih zborih? Pri vsem spoštovanju do kancelarja nemške države moramo to imenovati grob pregrešek zoper takt, ki zna nasprotje med Nemci in med Slovani poostriiti. Za monarhijo je sodelovanje Nemcev in Slovanov eksistenčni pogoj, ki se ga ni dotakniti, če ne nastane katastrofa. S tega stališča moramo odkrito in pošteno priznati in z največjim poudarkom izjaviti, da se mora misel na konflikt med Germanstvom in Slovanstvom v politiki naše monarhije pobijati in zavreči. Na naše veliko obžalovanje je g. Bethmann-Hollweg ne samo napeljal vodo na mlin itak mnogoštevilnih nasprotnikov zveze z Nemčijo in dal panslavistični agitaciji navidezno legitimno podlago, nego je zadel to, kar pomeni za našo monarhijo notranjo utrjenost, red, mir, da, še več, obstanek in življenje. Ekspozeja g. kancelarja niso čitali samo na Dunaju, nego tudi v Pragi, v Lvovu, v Zagrebu in Sarajevu! Ali je na to mislil? Ali so balkanske homatije tudi hladne politike, med katere smo doslej šteli g. Bethmann-Hollwega, pripravile ob mirnost in zmernost? Menda ne storimo slabo, če svetujemo grofu Berchtoldu, naj ne zamudi nobenega dne in naj kot poklicani zastopnik Avstro-Ogrske, torej tudi naših lojalnih Slovanov, izreče pametno, pomirjevalno in pojasnilno besedo. — Tako »Information«.

In mi, Slovani v Avstriji? Hvaležni smo, da je tako govoril Bethmann-Hollweg, mogočni nemški kancelar. Odkritost je bilo povedano, zakaj se oborožuje Nemčija. Ne misli le na Francijo, ampak vsled balkanskih dogodkov jej lehdi pred oči hodočnost Slovanstva in velik boj med Slovanstvom in Nemštvom, katerega dalekosežne posledice vidi že pred seboj nemški kancelar. In avstrijski Slovani naj bi se topli za Nemce proti Slovanstvu! Saj je Avstrija nemška država pravzaprav, četudi šteje mnogo več Slovanov nego Nemcev! Tako torej! Strah pred Slovani je pri Nemcih velik pa še narašča, zato treba Nemčiji še več balonetrov in topov in še vedno več vojakov.

Kancelar je govoril odkritosrčno. Ali na Dunaju kaj drugače sodijo? Ali ne vidimo ves čas balkanske vojne, kako sovražstvo proti Jugoslovanom sejejo z Dunaja?! In mi, avstroogrski Slovani, ne veljamo nič. Na primer: Avstro-Ogrska se je protivila, da bi dobila Črnogora Skader. Reklo se je no listih cele Evrope: Avstrija ne da Skadra Črnigori. Pa, ali je bil kak Slovan v Avstro-Ogrski, ki bi ne bil privoščil Skadra Črnigori? V večini smo, ali ne veljamo nič. In zdaj naj nas pobaše nemški kancelar še v boj proti Slovanstvu...

Njegova izvajanja morajo pač dobiti velik odmev v duši avstrijskega Slovanstva, ki potrebuje prav krepkih sil, da se dvigne kvišku do mesta, ki mu pritiče. Potem se mora ohladiti razmerje med Nemčijo in našo državo in zgoditi to, da nastane Avstrija dobra in pravična država Slovanom, kakor tudi drugim na-

enako kakor Avito; ob Fiorini strani otrovan umira. Tedaj pristopi Arhibald in ga zgrabi, misleč, da ima pred seboj Avita:

Zasačil sem vendar te v pasti!...

Lupež!... Rad sišal bi zdaj tvoje srce utripati v smrti!

Manfred umirajoč:

Ne, oče, se motiš!

Arhibald:

Ah Manfred! Moj Manfred! Ah, tudi ti torej z menoj si za vekomaj, v temi brezmejni...

(Strt pada vzrok. Angeljski zvoki orgelj se vedno trepetajo po kapeli)

To je, na kratko povedano, dejanje tega tragičnega poema. Zgrabi nas, postavi nas nazaj tja v čase, ko je človek še bil človek in ne državljani, ničla med ničlami. Verzi, enajsterostopi, so v slovenščini prav tako enostavni, gladki, vsakomur razumljivi, tako čustveni, božajoči v pripovedovanju, da smemo biti ponosni na blagozvočnost in lepoto slovenščine, in hvaležni kongenialnemu prevajalcu.

rodnostim; enakopravnost in pravica naj zavladata v njej, pa bo srečna in mogočna! Boj proti Slovanom pa pomenja nesrečo in pogin.

Goriški municipij in „Soča“.

V oktobru lani je izšel v »Soči« članek, ki je močno razburil že tako razburjene živce na municipiju vladajoče gospode. Tam je bilo govora o juristih na municipiju, o tem, kako je bilo okoli 500 slovenskih volilcev izpuščenih iz imenika, o časti župana, o falsifikacijah pri ljudskem štetju, o kamoristih.... Užaljene so se čutili gospodje in zatekli so se z ovadbo k državnemu pravdnistvu. Ker so oni oblast, in še velika oblast, je moralo tožiti »Sočo« na podlagi te ovadbe državno pravdnistvo. Pono ni so bili, češ, sedaj smo »Soči« sapo zaprli in še obsojena bo ta »Socia«.

Preiskava je tekla. Z Dunaja je prišel velik operat o ljudskem štetju, v mestnem svetu smo slišali med tem časom iz ust vladnega zastopnika pomembne besede o približno 400 iz imenika izpuščenih slovenskih volilcih, dr. Venier bi bil takrat kmalu omedlel.... preiskava je tekla in »L'Eco« je naznanjala že razpravo, znamenito razpravo.

V veliko presenečenje pa je dobil urednik »Soče« te dni sklep okrožne sodnije, ki glasi:

»Javljam Vam, da je kazensko postopanje uvedeno proti Vam radi članka »Magistratni juristi na delu« N.o 115 lista »Soče« z dne 8. 10. 12, ustavljeno.

C. kr. okrožna sodnja v Gorici VIII. odd. dne 8. aprila 1913. Preiskovalni sodnik: dr. Gradnik.

Skoda, da ni prišlo do razprave! Blamaža za municipij in njega veljavne gospode bi bila velikanska, tako pa so odnesli iz te pravde kožo z manjšo, pa vendar dosti občutno blamažo. — O teh rečeh bomo seveda še pogostoma govorili.

Politični pregled.

Srbska skupščina.

Odgovor vlade na interpelacijo glede sodelovanja srbske vlade pred Odrinom.

Belgrad, 9. aprila. V današnji seji skupščine je vojni minister Božanović odgovoril na interpelacijo vodje nacionalistov Ribarca. Izjavil je:

Pred Odrinom je bilo vsega skupaj 47.860 srbskih vojakov. Ves čas obleganja se je cela srbska vojska popolnoma vzdržala na račun srbske države. Vojna naloga srbskih čet je bila cerniranje na pozicijah, preprečevanje deblokiranja Turkov in končno sodelovanje pri osvajanju trdnjav. Odrin je bil utrjen po tipu stalne fortifikacije. Zapadni in severozapadni sektorji so bili najvažnejši in najbolje utrjeni; od mesta so bili oddaljeni 7 do 9 km. Med glavno obrambo in notranjo linijo je bila srednja linija. Vzhodni sektor je bil najslabši, 2 km od mesta in brez železniške mreže. Iz operacij v Traciji se da sklepati, da Bulgari v prvi periodi vojne niso mislili na napad na Odrin, marveč cernirati in prodreti Čataldžo in vdreti v

Sem Benelli jevi značaji so klasični, v »Amore dei tre Re« zlasti neizprosni Arhibald in Fiora. Posebno ženski značaji so biseri dramske epike in lirike — redko se vidijo na odru ženske postave, ki so tako resnično vzete iz življenja. Tako tudi v »Cena delle beffe« in v »Rosmunda«.

Tragedijo so z velikim uspehom uprizorjali po celem svetu. Le pozamezni špiburgarski kralji so jo odklonili, ker imajo raje kakšno Kadelburgovo burko ali nemško tingtanglovo opereto. — V Gorici smo videli »Ijubezen treh kraljev« že v Teatro di Società in smo bili nad vse zadovoljni. Moremo se veseliti, da nam bo dano videti njeno lepoto tudi na slovenskem odru, mislim, da bomo polnoštevilni! Uspeh ne bo izostal, vsaj jaz ga pričakujem z gotovostjo.

S svojim obiskom pokažimo, da smo vredni kulture velikega sveta in da znamo ceniti umotvor dveh pesnikov, Sem Benellija in Gradnika.

V. K.

potrt in otožen, med vsemi sam.

Ah, v meni pretaka solze grenkožgoče vesoljno sloveštvo, ko plakam in mislim... na tebe, oddaljeno... Sam svoj pot hodim sam, sam brez tolažbe. Vse, vse sem izgubil in le bolečina je moja družica...

Zekaj, če je tolika v meni ljubezen? Ozrem se nazaj in na grič ta-le gledam, na grad, ki rdeči se že v solnem večernem, plametu, kot to moje ranjeno srce.

In jašemo, jašemo; grad ta le temni molčeče me gleda, ko svinga ogromna... In jašemo, jašemo... kot da bi bežali pred smrtjo... Dolina se širi in sreča reko, ki plače in plače otožno šumeča, in grad se že zgublja očem... za drevesi izginja že skoro... le stolp ta visoki kjer midva stojiva sedaj, se še vidi.

A meni tam daleč kriči krvaveče srce: Oj pridi, predraga, prikaži vrh stolpa se, ti dobrotljiva; ti zlati up mojih sanj; da še vidim belino samó tvojih kril, in ko zaprem očesi, da živa za vselej boš stala pred mano! Nikogar ni videti!... Glej, to te prostim, ti duša prezlata, ti duša uteha: Ostani tu v stolpu, dokler boš še zrla tam daleč v dolino, to naše krdele, ostani tu, stopi na rob tega zida in pošlji pozdrav s pajočlanom iz dalja

svojemu ženinu; glej in verjami, dušica moja, da se mi bo zdelo, da solze sušijo se mojega srca... Drugega ne, samo to te še prosim!...

In odide. Fiora ostane na vrhu stolpa; pa pride Avito, ki je ostal, preoblečen, v gradu, ter si omahljivo ljubico zopet pridobi. Ona pozabi na pozdrav ženinu v ljubezni z Avitom. Arhibald ju zasači: Kdo bil je tu s tabo? Kdo nas goljufal je? Fiora pa mu sovražno in pogumno prizna svojo ljubezen do Avita, na kar jo starec — zadavi. V tem hipu vstopi sin in ženin Manfred, ki se je vrnil, ker ni videl dogovorjenega pozdrava iz stolpa... in odpušča njej in očetu, zrušen v božesti.

Kripta pod grajsko cerkvijo. V rakvi Fiora. Temačno. Avito se priplazi, da se posloví od mrtve ljubice; poljubi jo. Manfred, ki je skrit čakal na svojega tekmeča, mu zastavi pot: Poljubil si njena usta, ki so otrovana. Umreš! Toda

vsaj to mi povej, kar ni meni še znano! Povej mi: je ljubila te?

In ko izve odgovor od Avita, mu odpusti v imenu Fiore, od katere se posloví

Carigrad. General Ivanov se je zadal za napad na Odrin po načrtu, pri katerem je sodeloval tudi srbski general Stepanović. Določeno je bilo, da se najprej osvoji najslabši, to je vzhodni sektor, ostali sektori bi pa imeli v to svrho potegniti vse vstojne sile. Ne da bi napade utrde — razven, kjer bi bilo to namo potrebno. Sibi niso le izpolnili te svoje naloge, marveč so utrde po vrsti tudi zavzeli; gola demonstracija bi itak ne bila koristila. Srbska vojska je ujela 17.000 turških vojakov in 300 častnikov; Škori pašo je ujel 20. srbski polk. General Ivanov je poslal posebnega kurirja — majorja Stojilova, da v njegovem imenu čestita generalu Stepanoviću. Vse srbske izgube pri maskolju znašajo 453 mrtvih in 1917 ranjenih; na ranah je umrlo 26, na raznih boleznih pa 608 srbskih vojakov. Od začetka obleganja do konca je oblozelo vsega skupaj 19.320 srbskih vojakov. Vojni plen v Odrinu se razdeli po razmerju polkov, ki so sodelovali pri obleganju.

Ministrova izjava je skupščina burno odobraval in ministra aklamirala.

Generalni štrajh v Belgiji. — Bruselj, 9. aprila. Generalni štrajh je napovedan za ponedeljek. Vsa garnizija je pripravljena. Šote so zaprte. Brabantski guverner je zahteval od vseh županov načrte vodovodov in plinarn, da jih vojaštvo zastraži.

Darovi.

Darovi za »Dijaško kuhinjo«. — Ant. Kuštrin, trgovec v Gorici, je izročil 50 kg fižola. — A. Andrejčič, učitelj v Temlinah je poslal 110 kg krompirja. — Prof. Iv. Košnik 3 K (članarina). — F. Rustia namesto vstopnine k veselici v soboto 5. aprila 190 K. — A. Urbančič, mesar v Gorici, 1 K. — A. Kuštrin 0'64 K. — Fr. Muznik, učitelj v Suči, 20 K. — Na račun mesečnine je prišlo 56 K. — Od Ciril-Metodove veselice dne 5. aprila je bilo izplačano za »Dijaško kuhinjo« 200 K. Živel prireditelji in sodelovateli te dobrodelne veselice. — Iv. Vovk, c. kr. vadm. učitelj, namesto vstopnine k veselici 2 K.

Za buket pri prireditvi v korist C. M. D. so darovali sledeče gospe in gospice: ga. prof. Seidlova 4 K, ga. prof. Novakova 2 K, ga. prof. Znidarčičeva 2 K, ga. dr. Derežničeva 5 K, Neimenovana 2 K in zelenje za okrasenje paviljona, ga. Podgoričnik Štefanija, uradnikova 3 K, ga. Marica Kaciceva 1 torto, ga. Žilihova razno pecivo, ga. Klun 1 torto in janeževe loke, ga. Musič eno medeno potico, ga. Fiegl 1 salam, ga. Franja Draščak 1 medeno potico, ga. Glesčič 1 rozinovo potico, ga. dr. Korosova dva krožnika raznega peciva, ga. Strnadova 1 torto, ga. Makarovičeva 1 torto, ga. Komac Marija C. M. Štriklje, ga. Vazzazova krožnik sandwich, ga. Šapla Karla krožnik sandwicha, ga. Kopač Marija janežev kruh, ga. Dorčičeva razno pecivo, ga. Mašera 1 torto, ga. Zajc ovice, ga. Kregar 1 torto, g. ce. Moztčičeva 1 torto, g. ca. Lokar Marica španski kruh, g. ca. Klun Kristina 1 torto, g. ca. Arigler 1 kg kave in cikorijo, g. ce. Beklevoje 1 gorški presnic in krožnik peciva, gospod Maks Petrovič 1 salam. Vsem blagin darovalkam in darovalcu srčna hvala! Odbor.

Gojenke prvega tečaja v Gorici so darovale zopet 1 K od nakupovanja zvezkov.

Domače vesti.

Anton Čerar-Danilo. — V torek 15. aprila bo v našem gledališču v Trgovškem Domu časten večer igralcu Danilu. V Ljubljani je slavil svojo 35-letnico dne 6. marca s predstavo tragičnega poema »Amore dei tre re«. Staršega slepca Arhibada je igral s popolnim uspehom. Gledališče je bilo razprodano; občinstvo je priredilo zaslužnemu igralcu Danilu velike ovacije in ga obšlo z darovi. Ime Danila je tesno spojeno s slovenskim gledalištem v Ljubljani. Ko so bili tu mali pričetki gledališča, je začel nastopati Danilo in se razvil iz neznatnega diletanta v dovršenega amaterskega igralca, ki ni bil nič od slovenskega gledališča do težkih psiholoških in problematičnih vlog. Zadnje čase se je razvil v izrednega karakternega interpretarja starcev, kakršnega bomo videli tudi v Sembenellijevi igri. — Danilo ima

zasluge tudi za gledališčne predstave v Gorici. Še na italijanskem odru je vprizarjal predstave in potem v Trg. Domu. V petnajstih letih svojega umetniškega potovanja z gledališko družbo je prepotoval Gorisko, Hrvatsko, Slavonijo, Bosno, Srbijo. — Danilo bo imel torej v torek časten večer. Zasluži, da bo gledališče polno!

Dostavek: Danilove najboljše študije so: Ibsenova Nora (dr. Rank), Hauptmannov Utopljeni zvon (Nickelmann), Govekarjev Deseti brat (Dolef), Shakespeareov Julij Cezar (Cezar), Schillerjeva Marija Stuart (Leicester), Goethejev Egmont (Egmont) itd. Na našem odru v Gorici nam je uprizoril svoj čas: Potopljeni zvon, Elga, Tat, Na letovišču, Kovarstvo in ljubezen, kar je obiskovalcem gledališča v dobrem spominu. V torek nastopi v važni vlogi, katera šteje med njegove najboljše.

Smrtna kosa. — V torek, dne 8. t. m. je po dolgi in mučni bolezni umrla gospa Ida Michl, roj. Kavčič, soproga pevovodje »Pevskega in glasbenega društva« v Gorici, g. Josipa Michla. Umrla je za sušico. Pokopna je bila svoj čas učiteljica, inteligentna in skrbna mati. Zapušča 5 malih otročičev v dobi od 1 do 7 let. Pogreb se je vršil včeraj popoldne. Pevsko in glasbeno društvo je zapelo žalostinko pred hišo žalosti. — N. p. v. m.

Preostalih naše sožalje!

Umrli je v Trstu v bolnišnici g. Kristijan Bratina, nadučitelj v Bovcu in načelnik tamkajšnje posojilnice. Bolehal je dolgo časa na želodcu, slednjič se podvrget operaciji in na posledicah umrl. Pogreb se je vršil danes popoldne ob 3. v Trstu. Zapušča 7 otrok. — Naj počiva v miru, preostalih naše sožalje!

Za učiteljico v Št. Ferjanu je imenovata gospodična Frida Šček.

Za Narodni muzej je daroval g. Josip Balič, učitelj na Vnuh sv. Mihaela, kot 30. dar. 1. I star benečanski denar (Pax Tibi Marce Evangelista — Iudicium rectum), 2. Patra Hippolita Bukvize od flejda inu navuka Krittusa nashiga Isveltzharia iz l. 1719, 3. Oratio Inauguralis in Collegio Loevenburgico 1766, 4. Introductio in historiam Romanorum Pontificum, 5. Buttura, Sagio di storia veneta, 6. Parizek, Erklärung der Evangelien (3 zvezke), 7. Stanič, Gebet- und Gesangbüchlein, 8. Drobtinice za l. 1865—66, 9. Srbska in ruska azbuka. Odbor.

Goriška podružnica S. P. D. izleti v nedeljo dne 13. aprila 1913. na Banjšice. Odhod z brzovlakom drž. železnice ob 9'14 popoldne do Kanala. Od tod peš na Vrh (601 m) in na Trušnje (737 m). Povratek čez Bate v Grgar. S seboj je treba vzeti nekaj jedi.

Rozina v preiskovalnem zaporu v Gorici. — Danes jutraj se je predstavil na sodniji Karol Rozina, bivši uradnik pri goriškem okrajnem šolskem svetu; oglašil se je kar spodaj pri slugi, rekoč, da želi v zapor. Želji njegovi je bilo seveda takoj ustreženo. — Sedaj sta v preiskovalnem zaporu Rozina in prof. Finšger in tako se razjasnijo zapletene reči iz okr. šolskega sveta.

Razglas. — Razpisuje se natečaj za 8 prostorov, ki jih je ustanovil vis. deželni zbor v spomin na pokojnega deželnega glavarja Nj. E. grofa Franca Coronini-ja, dalje za 8 prostorov, ki jih je ustanovil visoki deželni zastop v proslavo 60 letnega vladanja Njegovega Velikanstva Cesarja, kakor tudi za 4 prostore; ustanovljene povodom 80-letnice rojstva Nj. Vel. cesarja torej skupno za 20 prostorov za brezplačno zdravljenje dvajseto ubožnih škrofuloznih ali rakitičnih dečkov oziroma deklic dežele, ki so dopolnili 6. leto a miso še prekoračili 12. leta svoje starosti, v prvem avstrijskem morskem zdravilišču graščekom tekotom prihodnje kopalniške dobe. Prošnje, ki morajo biti opremljene z mnenjem občinske oblasti, s pričevalom o cepljenju koz in z dokazilom, da so prošenci pristojni v kako občino Goriške in Gradiške, kakor tudi z ubožnim in zdravniškim spričevalom glede bolezni prošencev, naj se vložijo pri deželnem odboru do 15. maja t. l.

Nadalje se morajo opremiti prošnje s potrdilom c. kr. okrajnega zdravnika, da kjer stanejo, ni sedaj in tudi v zadnjih sedmih tednih ni bilo podobnih bolezni. — Deželni odbor.

Volani planci so odšli v sredo jutraj v gore v svoje poletne garnizije.

Jarki ob Korsu v Gorici treba za-
kriti! — Jarki so odkriti; zato je vedno nevarnost, da se zgodi kakšna nesreča. V arde popoldne je bil voz po Korsu, upreženi so bili v voz trije konji. Eden se je malce poplašil pred tramvajem pa je nastala nevarnost, da padejo vsi trije v jarek. Za pol kopita ni manjkalo, da ni desni konj zdrsnil v jarek, potegnil bi bil s seboj še druga dva in voz z voznikom. V jarek je padel že marsikak konj in če je tudi že pripetilo, da si je pohabil nogo. — Ali dokler ne ponesreči tam kak mestni svetovalec in ne pade v jarek kak mestni konj, ostanejo jarki seveda odkriti, pa če je še večja nevarnost in če se nesreče množijo!

Svarilo pred izseljevanjem v Južno Ameriko. — (Okrožnica goriškega okr. glavarstva.) C. kr. ministerstvo za notranje poslove je tu sem naznanilo, da neki Maksimus Neumayer namerava v južni ameriški državi Pará, Brazil, kolonizirati ob železnici Braganca (Estrada de Ferro de Braganca) ležečo pokrajino z avstrijskimi izseljenci. Dotični kralj pa ni primeren za evropske izseljence zaradi skrajno neugodnih zdravstvenih razmer. Svari se torej pred izseljevanjem v omenjeni kraj. C. kr. namestništveni svetnik: Rebek.

Stekel pes v Gorici. — Pes krčmarja Figlia na Travniku je ugriznil krčmarjevo 12 letno hčenko in nekoga 14 letnega dečka. Steklega psa so ubili, otroka pa so poslali v Pasteurjev zavod na Dunaj.

Po vsej sili je hotel Emil Tabaj iz Št. Andreža, da ga mora ljubiti Volčičeva Ančka iz iste vasi. Ali Volčičeva ga ni hotela in mati njena tudi ni bila naklonjena Tabaju. Ker ta le ni nič opravil, jima je nekoč zažugal s smrtjo. Nato sta ga ova dili sodišču in goreči Štandrežki fant je prišel pred sodnike, ki so mu prisodili 14 dni ječe, da se pomiri in da v bodoče ne bo več z grožnjami iskal neveste.

Sankcija deželnih zakonov. — Cesar je sankcioniral po goriškem deželnem zboru sklenjene zakonske načrte o delitvi skupnih zemljišč in regulaciji nanje se nanašajočih užitnih in podedovanih pravic, o zlaganju gospodarskih zemljišč, o varstvu planin in pospeševanju planinstva ter je dal obenem pooblastilo za sklep pogodbe v zadevi namestitve geometrskega osobja za agrarske operacije.

Quo Vadis? — Predvajanje tega filma v Central-Bio je trajalo od 4.—10. t. m. Vse predstave so bile izredno dobro obiskane in občinstvo se je divilo tem krasnim slikam. Splošna sodbja vseh obiskovalcev je bila, da ima gosp. Medved jako dober okus in da nudi občinstvu najboljše med dobrim. V nedeljo se bo predvajal zelo zanimiv film iz življenja gledaliških igralcev »Komediantov ot-rok«. Kakor čujemo, namerava gosp. Medved v najkrajšem času vprizoriti »Kristusovo življenje«. Ta film se predvaja sedaj v Ljubljani in vsi listi so polni hvale.

V tukajšnje zapore so pripeljali Alojzija Križniča, 34 let starega, doma iz Kanala, ki je bil pred časom pobegnil v Srbijo. Tam so ga aretirali in včeraj so ga pripeljali iz Hrvatske v Gorico. Obdolžen je goljufije približno 30.000 K.

Izleti Italijanov med Slovence. — Podružnica društva »Giovane Friuli« v Gorici napravi jutri izlet v Št. Ferjan. Italijanski turisti v Gorici pa odidejo proti Podbrdu na slovenske planine.

Italijanska pevka Rina Salvetti obtožena žaljenja velikanstva. — Pankrat že smo poročali o Rini Salvetti, italijanski pevki. V Trzinu se je nahajala v decembru 1911. z operetno družbo. Dne 30. decembra se je pomešala v razgovor o politiki v nekem javnem lokalu in govorec o naših finančnih razmerah je izustila besede, ki tvorijo žaljenje velikanstva. Povedali smo tudi že, da je bila potem v Italiji, ko se je vrnila, je bila aretirana in potem puščena na svobodo proti kavciji. V četrtek je bila v drugič pred sodniki v Gorici. Pravila je, da je bila v gostini v Trzinu v družbi Tržčanov, ki so govorili o Tripolitani in »Legi Nazionale«. Zatrjevala je, da ona ni žala cesarja; ona hodi okoli po raznih državah, da si služi kruh in vse države so jej jednake, tako je re-

kla. Če bi se bila butla krivo, bi se ne bila vrnila v Avstrijo. Tri priče so pri razpravi govorile v prilog obtoženi, dve sta jo obtoževale. Branitelj je bil dr. Robba iz Trsta. Salvetti je oproščena obtožbe. Sodni dvor je bil sestavljen takole: predsednik višjesodni svetnik Rutar, prisodniki sodna svetnika Strausgiti in Sterle in sodnik dr. Gradnik; državno pravdnštvo je zastopal prvi drž. pravdnik Jeglič.

Velika cestna kolesarska dirka okrog »Goriškega Krasa« se vrši neprekinjeno 4. maja 1913. Določila za dirkače so sledeča: Posebna določila: menjava kolesa, vodniki, spremljevalci in vsaka nedovoljena podpora so prepovedana. Prehrana udeležencev med vožnjo od strani kolesarjev, voznikov z motorji in potnikov v avtomobilih se smatra za nedovoljeno podporo in ima za posledico diskvalifikacijo. Vodstvo dirke ne jamči za kolesarje in kolesa. Vsak kolesar vozi na svoj račun in na svojo nevarnost in je dolžan držati se strogo oblastvenih cestnih predpisov. Kolesa, opremljena z zavoro in zvonce, se plombirajo 4. majnika t. l. od 8.—9. ure dopi. Številke, ki jih dobe dirkači, morajo biti pripete na hrbtu. Vrstni red iznačbe je vrstni red na startu. Odpeljejo se vsi dirkači obenem. Vsak dirkač mora biti 2 uri pred dirko na startu, kjer se ima vpisati v startno polo. Na glavni kontroli v Senožečah mora vsak kolesar s kolesa in podpisati se na kontrolni poli. Tu in na cilju se kontrolira plombe. Kontrole so očitne in tajne. Členi dirkega vodstva z belordečimi trakovi na rokavih bodo postavljeni na najzanesljivejših točkah proge, ki bodo označene z zastavami. C. in kr. 3. korno poveljništvo je dovolilo z c. kr. ukazom štev. 24 članom vojske in deželne brambre udeležbo pri tej dirki na lastne stroške in na lastnih kolesih. Po zaključku prijava bode izdan vspered dirke »Po Goriškem Krasu« s seznamkom častnih daril, darovanih iz športnih preigov in bode v njem objavljeno tudi vodstvo dirke, očitne kontrole in imenik označb. — Vodstvo dirke.

22 let ima pa je nepoboljšljiva neka Ana Batič iz Gorice. Klati se okoli in čisto se napije. Pred sodnijo v Gorici je dobila mesec dni zavora; potem pa jo hočejo poslati v poboljševalnico.

Aretacije. — Aretirali so nekega Mat. Fabjana iz Bat, ker se je vrnil v Gorico, dasi je izgnan. — Aretirali so nekega Andreja Novaka, ki je brez dela in doma. —

Zaprli so nekega P. Šturma radi ovadbe goljufije, storjene trgovcu I. Savniku v Gorici.

Vrnil se je v Gorico, odkoder je izgnan, neki Hermenegild Dean iz laškega Vidma. Teden dni zavora je dobil in potem so ga poslali nazaj čez mejo. Najbrže se zopet vrne. Neverjetno že, kako dopadejo raznim italijanskim podanikom naše primorske dežele!

Voda v vinu. — Dr. Iv. Bader, mestni svetovalec v Gorici, je bil v Gradišču obsojen na 80 K globe, ker so v vinu iz njegovih kleti dobili dosti preveč vode. V občini Goriški je dr. Bader predsednik zdravstvenega odseka. Te dni so mestni organi, podrejeni temu odseku, zaplenili 35 litrov mleka, ker so konstatirali v njem vodo. — Tako je ta mestni svetovalec na eni strani za vodo, na drugi proti vodi. Kakor kaže.

Nagajali so skladiščniku G. Bigotu v Krmnu razni mladiči. On se jih je branil in pri tem ranil nekega Petra Špehooja po obrazu. Stvar je prišla pred sodnijo in v Krmnu je bil Bigot obsojen na 5 dni zavora. Pri vskladni razpravi v Gorici je bil oproščen obtožbe.

Nogo si je zlomil včeraj v Gorici zasebni uradnik Rakovšček, doma iz Dreznice.

Velik požar v Červinjanu. — V noči na četrtek je gorelo v novi restavraciji Scrocopi. Ogenj se je razširil na zalogo lesa, ki jo je upepelil.

Velika skrivnost ima pogosto prav enostavno jedro. Napraviti dobro kavo je skrivnost, ki se pa razkadi v prazen nič, kakor hitro smo spoznali, da je ono čudotvorno sredstvo, ki napravi najboljšo kavo, Kolinska kavna primes. Ta kavni pri-datek da kavi najprijetnejši okus, najlepši vonj in najboljšo barvo. Manjkati ga ne sme v nobeni naši družini, saj ga priporoča poleg izvrstne kakovosti tudi to,

da je edino pristno domače blago te vrste. Pri nakupovanju pazite strogo na varstveno znamko »Sokol«!

Resnici na ljubo bodi povedano, da Česka industrijska banka nudi res. najugodnejše sestavljene skupine srečk. O tem se zamore vsakdo prepričati, kadar naroči zanimivi in zanimivi prospekt, glasom današnjega oglasa glavnega zastopstva imenovane banke.

Odprti lekarni. — Jutri popoldne bodo odprti v Gorici lekarni Liberti-Tromba. V teh dveh lekarnah bo tudi po nočna služba v času od 13. do 20. t. m.

Zgubljen. — Od realke do Corso Fr. Josipa št. 50. je zgubil nek. dajak šafarja šestili. Kdor jo je našel, naj jo nese na zgorajomenjeni naslov ali v naše uradništvu, kjer dobi lepo nagrado.

Zgubljen — najdeno. — Našel se je v ulici sv. Ivana majhen mošnjiček z majhno svoto denarja. Kdor ga je zgubil, naj se zgasi v Goriški tiskarni v Gospodski ulici.

Priporoča se, pod novim vodstvom, na novo urejeni hotel »Pri Zlatem Jelenu«.

Domača politika.

Kdo bo deželni glavar? — Sedaj so spravili v korespondenci »Austria« v svet vest, da je pozvan višesodni svetnik grof Albert Coronini, naj kandidira v deželni zbor, da bo imenovan za deželnega glavarja. Grof Albert je sin bivšega rajkega dež. glavarja grofa Fr. Coroninija. — Kakor se vidi, kandidatov za glavarja ne manjka.

Občinski proračun goriskega mesta je namestništvo baje zavrnilo! Kaj storijo občinski svetniki?

Končni cilji primorskih Italijanov. — Na volilnem shodu v Trstu gledé občinskih volitev je govoril tudi dr. Rybář, ki se je med drugim dotaknil tudi končnih ciljev primorskih Italijanov, rekoč:

»Kakšni so njihovi končni cilji pri tem boju proti nam, kaže najbolje dopis iz Trsta, ki je bil pred kratkim priročen v rimskem listu »Giornale d'Italia«. V tem dopisu pravi dopisnik: Mi v Trstu ne poznamo nobene druge avtoritete, nego naše poslance, župana, občinski svet in — laškega kralja. (Č. kr. avstrijski uradi torej ne ležijo zanj!) Na zmagaj smo praktični in previdni, v srcu pa imamo samo en ideal, da postane iz Trsta to, kar je postalo iz drugih mest (da pač pride pod laškega kralja).«

To je bilo pisano v javnem listu in Italijani nam ne morejo očitati denunciacije, če tudi mi povemo to javno, kakor tudi povemo javno, da mi, četudi se nam v Avstriji ne godi dobro in daširavno smo največji nasprotniki sedanje notranje avstrijske politike, vendar ne želimo pod drugega kralja, zlasti pa ne pod italijanskega, četudi nas vabijo Italijani, govoreč nam o svoji pravičnosti, kajti to pravičnost preveč že čutimo na svoji lastni koži.

Narodna obramba.

Na novo so vstopili k družbi C. M. v Gorici z Jasne poljane sledeči udje: g. Mihael Bizjak, c. kr. carinski revident v p. g. Ernesta Kos, Josipa Čoš, Terezija Budihna, Katarina Jug, Ljudmila Mikuš. Vse čast zavednim Slovencem in Slovenkam z Jasne poljane!

Marljiva C. M. podružnica v Vrtojbi pri Gofici je poslala družbi v Ljubljano 125 K čistega dohodka prireditve na velični ponedeljek, K 10 je daroval g. Jos. Nemec, sodelovatelj v Podgori, ostalo se je nabralo pri vstopnini in plesu, 36 K pa je izročil g. Alotž Vuk, poslovodja konsumnega društva v Vrtojbi, kot čisti dohodek od prodane brezalkoholne pijače na veseljem prostoru. Ta požrvalnost Vuka zasluži posebno priznanje. Hvala!

Prosveta.

Slovensko gledališče. — Danes v soboto se igra Molnarjev »Vrag«, jutri v nedeljo burka »On in njegova sestra« (s petjem), — v torek pa Sem Benčiča veliki tragični poem »Ljubezen in kraljev«, na katero opozarjamo na drugem mestu. Zlasti priporočamo sobotno in tokratno predstavo, to poslednjo še posebej. — Da bomo v torek polno-
svoje

K. Jutrišnji burki:

Ta velezabavna burka se igra v ljubljanskem gledališču leto za letom in privabi vedno vse polno občinstva, ki se vsakokrat izobno zabava in do solz nasmeje. Pa saj ni čuda. Dogajajo se stvari ki morajo vsakogar ki ljubi neprisljenjo zabavo in smeh spraviti v dobro voljo in razposajeno razpoloženje. Svirala bo voljska godba.

Slovensko gledališče v Gorici. —

»Tiha sreča«, tridejanska Sudemmannova drama, ki so jo uprizorili v torek 8. t. m. v Trgovskem Domu, ni ravno med Sudemmannovimi najboljšimi, dasi vsebuje precej dobrih mest. Podobno je bilo z igralci. Niso bili slabi, niso podali najboljšega, bilo je pač vse v vsem srednje dobro. K dobrim partijam prištevam konec prvega akta in tretji akt deloma, deloma pa je bilo v tretjem in zlasti v drugem mnogo pokvarjenega s pretiravanjem. Kostumi so bili še precej lepi in primerni, Verovškov tip nemškega malomestno obledenega rektorja klasičen, slaba pa maska barona Recknita. Danilo se je oblekel kakor malomeščan, ki se bavi s športom, in vihtel svoj konjski bič tudi v razgovoru z damami v salonu. Pruski bogati Kraut-junkerji so sicer v politiki neotesani, ampak v svojih starih steh in v občevarju z damami vendar nekoliko drugačni! To slabo stran treba odločno grajati. Drugače pa se je Danilo izkazal. Dangel je bil dober tip kranjskega liberalnega učitelja brez doklade, pa z idealizmom. V prvem aktu je suflera odločno obvladovala vso situacijo. Občinstvo se je pa začetkom obnašalo tako, kakor v gostilni. Neprenehoma se je kašljalo, šepetalo, godrnjalo, škripalo s stoli, porivalo in prihajalo, tako da je bilo prvo polovico prvega akta težko umeti. V nadaljnjih aktih sta se občinstvo in suflera poboljšala, le kašelj je ostal. Točnost je večja, ko nekada, obisk zelo dovoljen, po površni cenitvi okrog 300 oseb. Pogrešal sem pa marsikateri znan obraz. Le v tej smeri naprej! In občinstvo: Malo je slovenskega gledališča v Gorici, tedaj pa more biti dobro obiskano!

V četrtek 10. t. m. smo videli Schönthan-Kadelburgovo burko »Gospod senator«. Za izpremembo je dobra tudi taka burka, zlasti če vsebuje toliko res smešnih zapletitajev, figur in point, kakor ta-le. Igralci so v polni meri storili svojo dolžnost: Reči moram, da so igrali res dobro, z nekakim obešenjaškim humorjem, ker bi bili ta dan pač upravičeni igrati slabo: Dvorana je bila pol prazna, ves hinkas je znašal samo 130 K, — torej deficit! — na balkonu so bili prodani samo 3 sedeži, na obeh galerijah skupaj samo 10, sedelo je pa na galeriji in balkonu vse! S temi sedeži se je že razvila cela spekulacija na škodo gledališča. Ta škandal treba enkrat zavrniti, da mu bo kmalu konec! In kar je res, je res: Naši igralci zaslužijo, da jih obiščemo pač v večji meri. Nit reba, da je vedno vse natlačeno, toda najmanj 300 oseb smemo za vsakokrat zahtevati. Če jih ne zmorimo, ni treba zahtevati zabav in gledališča. Naj se kaj tacega ne zgodi v soboto in v nedeljo, najmanj pa v torek, ko bomo videli nekaj, kar bo vredno obiska!

Prvačina. — V ponedeljek, dne 14. t. m. se vrši gostovanje ljubljanskih igralcev v Prvačini in se vprizori veleznanih burka »Uboga para«. Začetek ob 1/2 9. uri zvečer.

Gledališka predstava v Renčah. — V nedeljo, dne 13. t. m. se vrši gostovanje ljubljanskih igralcev v Renčah. Vprizori se veselo igra »Gospod senator«. Začetek točno ob 3. uri pop.

Odborova seja »Matice Slovenske« dne 3. aprila 1913. V otvoritvenem govoru pod predsednik pregled o slovenskem literarno-kulturnem delu, kolikor je v zvezi z Matičinimi odseki. V zemljepisnem odseku se je pripravil zemljevid slovenskega ozemlja; pokazalo se je, da je treba še mnogo korektur. Poudarja se potreba raziskovanja »Jadranskega morja«. Pod pokroviteljstvom c. kr. vlade deluje »Društvo za raziskovanje jam«; v Nabrežini se snuje »Kraško jamsko društvo«. Zemljepisni in tehniški odsek bi želela, da se pospešijo študije o slovenski hiši. Tehniški slovar je za sedaj v skrbi inženerskih organizacij. Povsem zastalo je narodno delo v ožjem pomenu besede;

svoj čas se je poročalo, da se v Beli Kraljini snuje narodopisno društvo. Več akribije nego ostalo narodopisje zahteva dialektologija. Za arheologijo in numizmatiko dandanes nimamo znanstvenika, ki bi strokovno obvladal vse slovenske zemlje; goriško Muzejsko društvo marljivo nabira starine. Gojitev obrazovne umetnosti zahteva mnogo denarnih sredstev; na vnanjo opremo Matičnih publikacij bo odsej bolj paziti. — Načrti za »Jugoslovansko enciklopedijo« so sestavljeni; a težava bo najbrž, najti za vse članke pisateljev. Težav se pa a priori ne smemo ustrašiti; treba nam je vsem agilne delavnosti. — Sklepa se o ureditvi in tisku nekaterih knjig za 1913. — Za predsednika se izvoli ponovno g. dr. Fran Ilešič. V literarni odsek vstopita nova odbornika gg. dr. Breznik in dr. Debevc, v zemljepisnega g. dr. Pestotnik, v narodopisnega g. dr. Pivko. Dialektološki odsek se bo posebej konstituiral.

Podružnica »Glasbene Matice« v Trstu priredi v soboto, dne 12. aprila 1913 VI. koncert v veliki dvorani »Narodnega Doma« v Trstu. Sodelujejo: Gospa Mira Costaperaria-Dev, vojaški orkester c. in kr. bosanskega pešpolka št. 4. pod osebnim vodstvom kapelnika g. Paulisa in društveni mešani zbor. Pevovodja: g. Karel Mahkota. Vspored: 1. B. Smetana: Libuša, overtura za veliki orkester. 2. Dr. A. Scwab: Zlata kanglica, za sopran solo in mešani zbor s spremljevanjem orkestra. 3. a) E. Adamič: V snegu, b) dr. G. Krek: Idila, mešana zbor. 4. R. Wagner-A. Wilhelmi: Valterjeva pesem iz opere: Mojstri-pevci iz Norimberga, parafraza za violino in orkester. 5. A. Foester: Turki na Slevici balada za soli, zbor in orkester. 6. G. Bizet: L'arlesienne. 1. Pastorale, 2. Intermezzo, 3. Menuetto, 4. Farandole. Suita za veliki orkester. Začetek točno ob osmih in pol zvečer.

Slovinci in Jugoslovanci. — Danes v soboto, ob 8. uri zvečer predava pisatelj Ivan Cankar v veliki dvorani Mestnega Doma v Ljubljani o predmetu »Slovinci in Jugoslovanci«.

DOPISI.

Iz kanalskega okraja.

Pevsko društvo »Lipa« v Plaveh sklicuje za prihodnjo nedeljo — 20. aprila — svoj redni letni občni zbor, kateri se vrši ob 2. uri pop. v prostorih g. Al. Križniča. Na vsopredju je letno poročilo in volitev novega odbora. Vstop je vsakemu dovoljen, tudi nečlanom. Za obilno udeležbo uljudno prosi odbor.

S Kanalskega. — Slavno uredništvo! V »Soči« in »Primorcu« ste oznanili samomir starke Marije Medvešek iz Anihovega. Na ta dopis sprejmite blagovoljno sledeče pojasnilo: Ta starka je bila občinska ubožica. Doma je bila iz Razstoka. Imela so jo v hlevu Koršičevem na Gorenjempolju. Dajali so ji hrano skozi okno, kakor prešičem. Bila je polna golazni. Zbežala je iz tega hleva v drugi. Na cesti je bila napadena od psov. Bila je vsa obledena po nogah, prst na nogi ji je bil popolnoma odgriznjen. Ali je to opazila komisijsa? Vprašamo, ali se sme s človekom tako postopati, kakor se je delalo z ranjko? Se Turki so menda boljši. O priložnosti spregovorimo še o tej zadevi!

Iz sežanskega okraja.

Tomažski fantje in strici prirede velik javen ples v nedeljo 13. t. m. na dvorišču g. A. Čefinca-Ucmana. Igra prva tržaška slovenska godba. Čisti dobiček je namenjen Ciril Metodovi družbi, deloma pa domačim fantom-vojakom ob črnogorski meji. Namen je plemeniti, torej pridite vsi, ki čutite narodno in imate srce do svojega bližnjega-trpina. V slučaju slabega vremena vrši se ples prihodnjo nedeljo.

Iz goriške okolice.

Iz Prvačine. — V nedeljo dne 20. t. m. priredi fantje na Dobravi v Prvačini javni ples. Sviralo bo Sokolska godba.

Koški. — Gledé na pridigo v tiskalšnji cerkvi, v kateri je bilo napadeno naše društvo, izjavlja »Sokol« v varstvo društvene časti: 1. Ni res, da se je telovadilo na Velikonih v času običajnih cerkvenih obredov; 2. Ni res, da se članice sla-

žijo v pričo moških, oblačijo v moške obleke in celo telovadijo pol nage; 3. Ni res, da so člani našega društva tudi soloobvezni otroci, Trditelj, da so članice s pristopom k našemu društvu zavrgle čednosti čistoti, more biti le plod domišljije kaknega fanatičnega zdražbarja.

Iz ajdovskega okraja.

Ciril-Methodova veselja v Sv. Križu dne 6. t. m. se je vršila kljub deževnemu vremenu ob zadostni udeležbi v popolno zadovoljnost. Vse točke bogatega in izbranega vspeveda so se izvajale z veliko sigurnostjo, ki se navadno pogreša na manjših odrih. Pevske točke, moškega, mešanega in ženskega zbora so splošno ugajale; učitelj-pevovodja g. Paulik je lahko ponosen na svojega zbora vrle pevke in pevce. Le vztrajno in pridno na tej poti, ki vodi naprej in navzgor k vedno večji popolnosti! V igri »Županova Micika« je pač imel glavno vlogo oče župan (g. Paulik), ki je na odru doma; a imel je dobrih pomočnikov v svoji Miciki (gč. Valičev); ženinu Anžeti in drugih, med katerimi moramo posebej pohvaliti pisarja-pevca (g. Slejko). Igralo se je lepše in boljše nego prvič; pač vaja tiaradi mojstra. V kupletih je mojster g. Paulik; zato pa je žel zaslužen pohvalo: ploskanju ni hotelo biti ne konca, ne kraja. Hvala mu za lepe urice smeha in zabave. Tudi takrat so najbolj ugajale »beračeve skrivnosti« in »srce šuštarja«; gč. Ferjančičeva je zaslužila, da ji je mojster mojstrsko jemal mero za poročne čevlje. Po-
leg predsednice (gč. Valičeve) si je stekla posebnih zaslug na lepo uspeši veselici tudi v gimotnem obziru nemorna blagajničarka gč. Bonetova. Tudi ostalim vrlim pevkam med njimi treni gč. Kalinovic, ki so stalne sotrudkinje in vsem sotrudnikom izrekamo zaslužen priznanje. Sklepamo z željo, da bi se kmalu priredila zopet enaka slavnost, le glede vremena bi si pač želeli spremembe na boljše.

Iz komenskega okraja.

Iz Komna. (Spodnji Kras in »Novi Čas«.) — Ker ga drugi nočejo hvaliti, se je pohvalil pa sam. Bridek smeh se nas je polotil, ko smo čitali lastno hvalo »Novega Časa«, koliko da nam je uže dobrega storil. Odkar izhaja, pravi, se je potegoval za našo »puščavo«; ako se je kaj ukrenilo v deželnem zboru za gospodarsko povzdigo Spodnjega Krasa, ni njegova zasluga najmanjša. Sedaj vsaj vemo, komu se imamo zahvaliti za — nič, kakoršnega smo deležni. Kaj pa se je storilo pravzaprav takega za Spodnji Kras, da bi mogli radi tega komu hvalo peti? Tistega, kar je načrtkanega v »Novem Času«, ni spisal noben Kraševac, kajti tudi klerikanci najbrže niso tako »nazaj«, da bi tako povzdigovali kakšnega praznobesedarja. Mi Kraševci na obljube in načrte ne damo nič in tudi ne na ceste, ki še niso zgrajene in Bog ve, kdaj bodo; tako da bo težko prišel pa kakšni taki cesti kakšen za poslanca v deželni zbor. Nové obljube in lastna hvala, ki se pod mizo valja, nam ne imponirajo nič. Vemo uže dobro; kam pes tace moli. Na Spodnji Kras so se vrgli najprvo; mi ne spimo, temveč čujemo! Dosti!

Sokolski vestnik.

Telovadno društvo »Sokol« v Kojškem priredi v nedeljo, dne 13. t. m. zlet na Vrhovlje združen z javno telovadbo. Vspored: a) ljubljanske proste vaje; b) vaje na drogu; c) vaje na bradlji. Po telovadbi društveni plesni venček. Začetek ob 4. uri pop.

Sokolov pešizlet na Ajševico se vrši jutri, dne 13. t. m. Zbirališče pred kavarno »Central«. Odhod točno ob 2. popoldne skozi Rožno dolino na Ajševico h Komelu. Tu je daljši odmor. Skupen povratek ob 6. uri. Bratje! Medtem, ko se vrše vsako nedeljo društveni izleti drugorodnih društev v bližnjo in daljno našo okolico, čepimo mi lepo doma, ali pa se porazgubimo posamezni po bližnjih vaseh. Skupni društveni izleti so velikega pomena že radi gojitve družabnosti in medsebojnega spoznavanja, a še večjega pomena so z narodnega stališča. Izlet je družen. Torej želim, da se ga udeležijo v vsakem številu tudi gospe in gospo-

dične... Zabave ne bode manjkalo. Prti je v civilni obleki. Na veselo svideje! Na zdar!

Škrbina. — Zlet III. okrožja Goriške Sokolske župe se bode vršil letos v Škrbini dne 8. junija t. l. Prosi se bratska društva v okolici, naj vzamejo to na znanje. — Odbor.

Gospodarske vesti.

Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici opozanja svoje člane, da se vrši izredni občni zbor v nedeljo, dne 13. t. m. ob 10. uri dopoldne. V tozadevne oglase v »Primorcu« z dne 4. t. m. in v »Soči« z dne 5. t. m. se je namreč vrnila neljuba pomota v toliko, kar je rečeno, da se vrši občni zbor v nedeljo, dne 12. (namesto 13.) t. m.

Krompir v Goriški okolici raste dobro in pričakovati je, da ga bo dosti; kmetovalci upajo na lepšo in boljše letino kot druga leta — da bi le vreme kaj ne skazilo!

Posebni vlaki po znižanih cenah. — C. kr. ravnateljstvo državne železnice naznanja, da ne more dati na razpolago posebnih vlakov po znižanih cenah o binkošti, potem ob dvojnih praznikih v času od 15. junija do 15. septembra z ozirom na določbe osebne in prtljažne tarife del II zvezek 1 stran 48.

Živilski trg v Gorici. — Na živinskem trgu v Gorici v četrtek je bilo 345 glav goveje živine, 750 prešičev, 6 koni. Prišel je bil na trg nekaj nemški trgovec z živino, ki je hotel nakupiti živine za 6 vagonov. Kupil pa je le 20 volov.

Izkaz osredovalnice slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubliani. — Srečimo se: 1 književnik, 2 kontorista, 2 potniki, 1 skladiščnik, 6 pomočnikov mešane stroke, 2 pomočnika specialne stroke, 2 kontoristini, 2 blagajničarki, 5 prodajalk, 3 učence. — Službe išče: 3 književnike, 4 kontoriste, 5 poslovođil, 4 potniki, 10 skladiščnikov, 27 pomočnikov mešane stroke, 7 pomočnikov železniške stroke, 10 pomočnikov manufakturne stroke, 14 pomočnikov specialne stroke, 18 kontoristini, 15 blagajničark, 22 prodajalk, 6 učencev, 4 učence. — Posredovalnica posluje za delodajalce, člane društva, učence in učence brezplačno, za druge pa proti mali odškodnini.

Kolesarska zveza.

Kolesarsko društvo »Danica« priredi prihodnjo nedeljo izlet v Ajdovščino. Odhod s kolesi onolndne od rdeče hiše. Z vlakom pa ob 2'30 pop.

Kolesarsko društvo »Danica« priredi celodnevni izlet v Italijo 27. t. m. skozi Gradišče, Palmonovo, Videm, Kramin in nazaj. Odhod zjutraj ob 5'30 iz društvenih prostorov. Naproša se ga, člane, ki se udeležijo izleta, da prinesejo podpisat izjavitelnic za prost prehod čez italijansko mejo k predsedniku društva, F. Batjel, Gorica, Stalna ulica šte. 2.

Kolesarsko društvo »Gorica« v Gorici priredi po končani veliki cestni dirki okrog »Goriškega Krasa« dne 4. maja 1913 veliko vrtno veselico v Rožni dolini (Tivoli). Na vspeh je pete, godha, razdelitev daril itd. — Slavna društva na Goriškem so naprošena, da ta dan ne prireajo nikakih veselic, ter prihite v velikem številu v Rožno dolino h kolesarski veselici. — Zdravo! — Odbor.

Vohunska afera.

Senzacionalne vesti.

Razkrita je velika vohunska organizacija. Na Dunaju je radi tega nastalo velikansko začudenje. Senzacija je nepopisna. Prizadetih je več najodličnejših častnikov.

Aretirana sta bila v Zagrebu dva oficirja, ki sta izdajala velike svote denarja. Pri njih so našli pisma ruskega zasebnika Brabure, katerega vohunske afere v Avstriji so znane. Našli so pri njem pisma, ki dokazujejo, da je bil v zvezi z različnimi zagrebškimi in dunajskimi častniki.

V ponedeljek je bil aretiran poročnik Aleksander Jambrič. Aretiran je bil tudi njegov brat, nadporočnik Čedomil Jambrič, 1. bosenskega pešpolka, ki je obiskoval drugi letnik vojaške visoke šole. Pri obeh so našli zelo važne vojaške dokumente, prepisane iz arhiva generalnega štaba. Čedomil Jambrič je bil v intimni zvezi z načelnikom generalnega štaba Conradom pl. Hötzendoriem. Kot zaupnik generalnega štaba je razpolagal z arhivom generalnega štaba in pri tej priliki prepisal razne dokumente.

Pričakovati je še nadaljnjih aretacij.

Razne vesti.

Avstrijsko plemstvo in Albanci. — Avstrijsko plemstvo je 7. t. m. ustanovilo na Dunaju podporno društvo za Albance. Namen društva je: povzdigniti gospodarske, kulturne, literarne in znanstvene interese Albancev. Na Dunaju pa bodo še dalje zapirali šole Čehom.

Avstrijski oficirji se začnejo učiti albanško. Vojno ministerstvo je v cirkularju pozvalo avstrijske oficirje, da naj se pri glasijo kdor zna albanško, oz. kdor se hoče albanškega jezika učiti.

Miss Roosevelt se je poročila seveda ob veliki radovednosti mnogobrojnega občinstva. Ko je stopila iz cerkve, so skočile proti njej stotine ljudi, vsak je hotel nekaj vzeti iz niene obleke, pačolan so jej raztrgali in obleko tudi. Prišla je na pomoč policija ter razgnala ljudi in napravila red.

Generalni štrajk na Reki. — Delavstvo se pripravlja na generalni štrajk in sicer radi razmer v ladjedelnici. Štrajkojoči so zahtevali odstranitev de Zadarichio, ali ladjedelnica ostaja pri zahtevi, da Zadarichio ostane v delu; § 28. delovnega reda ima priti v razpravo, ko pridejo na delo vsi delavci. Delavec Steffi je žalil druge delavce; v tem oziru zahteva morava, da naj prosijo odpuščanja pri razžaljenih. Delavci ponudijo ladjedelnici nočejo, siceriet in radi tega preti na Reki generalni štrajk.

Ruski špijon obsojen. — V Petrogradu so bsodili na 4 leta prisilnega dela nekega Benčukova, bivšega vojaškega uradnika v Kronstatu, ker je hotel prodati tajne vojaške načrte vojaškim agentom Nemčije in Japonske.

Izboren nolet iz Fischamenda v Novi Sad. — Poveljnik zrakoplovnega oddelka podpolkovnik Uzelac je dne 10. t. m. poletel ob 6. zjutraj iz Fischamenda in je došel ob četrta na 10 v. Novi Sad. Predno je Uzelac z Dunaja poletel, je brzojavil zrakoplovnemu oddelku v Novem Sadu, da poleti v Novi Sad, a izkrcal se je v Novem Sadu prej, predno je došla brzojavka. Preletena proga je v zračni črti dolga 400 km. Uzelac je torej v eni uri preletel 133 kilometrov.

(Dalje na sedmi strani.)

Posojilnica v Kopru (Istra)

išče

izvežbanega - uradnika.

Nastop takoj ali v kratkem. Plača po dogovoru, gledé na dosedanje izvežbanje prositeljev.

Pogoji: Samopravnost (polnoletnost), zanesljivost v računih in v vodstvu blagajne z jamstvom. 181-3

Št. 2086—13.

RAZGLAS.

V smislu § 16 zakona od dne 15. febr. 1896, drž. zak. št. 26 se javno razglaš, da se bodo oddali pri c. kr. okr. glavarstvu v Tolminu v zakup nižje navedeni občinski lovi za osemletno dobo od 1. maja 1913 do 30. aprila 1921 in sicer po naslednjem redu:

Dne	DAVČNA OBČINA	Osebo-viće v hektarju	Vakilo-naosena Kron	O P O M B E
9. maja 1913	Št. Viškagora Police Prapretno (Dol. Tribuša) Šebrelje Otalež Orehok	1868 480 2273 2709 2880 385	25 20 20 40 40 20	
10. maja 1913	Bovec (brez Bavšice) Bata Bukovec Koritnica Soča leva, Soča desna Žaga	4363 770 546 785 6201 2572	50 15 5 10 50 10	Izločeni 8 lastni lovi (1001 ha)
14. maja 1913	Volče Ruti Sela Kozaršče Čiginj Modrejce	1428 399 423 251 493 307	100 10 10 10 50 30	
15. maja 1913	Idrija na Bači Slap Lom Tolminski Ponikve Pečine Bukovo Jesenica	514 872 1012 1176 494 1450 665	10 16 35 15 10 40 30	
16. maja 1913	Kneža Grahovo Obloke Nemški Rut Stržišče Podbrdo	1789 1210 604 1687 1399 2648	30 20 20 80 50 60	Izločen 1 lasten lov (78 ha)
17. maja 1913	Žabče Dolje Volarje Lubin Polubin Tolmin	2092 709 503 963 867 259	50 50 80 40 100 20	Izločen 1 lasten lov (72 ha)
19. maja 1913	Zatolmin Čadrg (brez Dobrenšice) Dobrenšica Kamno Ladra Smast	1309 1456 531 804 341 614	100 30 70 15 10 20	Izločen 1 lasten lov (595 ha) Izločena 2 lastna lova (skupaj 289 ha)
20. maja 1913	Vrsno Livek Sedlo Breginj Robedišče Logje	2086 1149 1209 1883 140 896	15 20 10 10 10 10	Izločeni 8 lastni lovi (986 ha)
21. maja 1913	Kobarid Sužid. Svino Drežnica Trnovo Staroselo Kred Borjana	1407 3279 1052 663 1178 1123	50 100 50 35 20 20	Izločena 2 lastna lova (382 ha)

Dražba prične za vse love vsak dan točno ob 9. uri predpoldne. Osebe katerim nasprotuje kak zadržek v smislu § 42 lovskega zakona, so izključene od zakupa. Ponudniki izroče pred dražbo (med 8½—9. uro) voditelju iste jamščino v znesku 20% vsakične cene. Jamščina se jim vrne — izvzemši zakupniku — po končani dražbi. Ako bi se med zakupno dobo vsled višjih prizivov ali sicer po določenih lovskega zakona zvečalo ali zmanjšalo lovišče, se zviša ali zniža zakupnina v razmerju prirastlega ali odpadlega površja. Natančnejše pogoje zakupa se lahko vpogleda pri c. kr. okr. glavarstvu v Tolminu.

C. kr. okrajno glavarstvo v Tolminu, dne 1. aprila 1913.

Voditelj: Baum.

Goriška ljudska posojilnica

vpisana zadruga z omejenim jamstvom v Gorici

VABILO

na

REDNI OBČNI ZBOR,

kateri bode

v nedeljo 27. aprila 1913. ob 10. uri dopoldne
v združnih prostorih Gosposka ulica šte. 7.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrditev letnih računov in bilance za leto 1912.
4. Nagrada načelstvu.
5. Razdelitev čistega dobička.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

V GORICI, dne 12. aprila 1913.

Načelstvo.

PRODA ali pa v NAJEM

se da po ugodnih pogojih hotel „Črna prst“

v Hudajužni tik železniške postaje.

Pojasnila daje Delniška pivovarna v Laškem trgu na Štajerskem.

Kolera na Čataldži. — Prej se je širila kolera skoro le med turškimi četami, ali sedaj je močno posegla v vrste bulgarskih vojakov, kakor poročajo angleški listi.

V Trstu se je ustrelil dr. Josip Corazza, zdravnik okrajne bolniške blagajne in rešilne postaje. Imel je raka v grlu.

Dva težka prešiča, ki sta tehtala štiri kilograme manj kot pet novih centov, je te dni prodal mlinar izpod Sv. Jozefa pri Kranju. Dobil je za nju 289 kron.

Častnik presekala vojaku s sabljo glavo. — Iz Trsta poročajo, da je na vojaškem vežbališču pri Rocolu pri vajah bosanskega polka udaril častnik nekoga vojaka s sabljo po glavi; in sicer tako silno, da mu je skoro presekala lobanjo. Bilo je to pri dirkališču ob cesti. Navzoči trdijo, da je prišlo vojaku, ki je peljal ranjenca k potoku, da mu izpere rano, slabo. Potok na istem mestu je bil popolnoma okrvavljen in krvavi sledovi se še vidijo ob bregu.

Grozna nesreča pri instalaciji dekana. — Ko je prišel na Vrhniko nov dekan, so strehali, kakor kje pred Skadrom. Imeli so na razpolago tudi velik možnar, zraven njega pa tleh pa odprt zaboj in v njem 20 kg smodnika. Streljanje je vodil cerkovnik. Nesreča pa nikoli ne miruje in tako je padla iskra smodnika, ki se je vnel med groznim pokom. Ranjenih je bilo 6 večjih šolarjev, od katerih sta dva že umrla, dočim ostali štirje najbrže tudi ne ostanejo pri življenju. Mati enega umrlih je zblaznela in je zažgala domačijo.

Kanal med Dunavom in Solunom.

Ze več časa se havi neka ameriška družba z načrtom, napraviti vodno pot med Dunavom in Solunom. Ta družba razpolaga tudi že s potrebnim kapitalom. Da se doslej ta načrt ni začel izvrševati, leži glavni vzrok v tem, ker bi bila ta nova vodna pot šla skozi nekdanje turške dežele (Staro Srbijo in Macedonijo), kjer ni bilo razpoložena in ni bilo ugodnih razmer za izvršitev načrta.

Sedaj ko Turčija ne gospoduje več nad temi deželami, namerava ona ameriška družba lotiti se izvršitve starega načrta, ako se le sporazume s prizadetimi vladami. Regulirala bi se reka Morava v Srbiji tje dol do bivše turške meje, do bivše srbsko-turške meje pa bi se napravil kanal do Skoplja, ki bi vezal Moravo z Vardarjem; Vardar bi bilo treba regulirati do Soluna in tako bi nastala nova vodna cesta iz Soluna skozi Skopje in Nis v Dunav.

Troški seveda bi ne bili majhni, kajti čeprav sta Morava in Vardar dosti široki in globoki reki, bi bilo vendar treba dosti denarja za njuno regulacijo, in kanal, ki ga treba izkopati med Moravo in Vardarjem, bi stal obilo troškov in bi moral biti dosti širok. Družba računa z gotovostjo, da bi se taka pot rentirala, zlasti kadar se spoji po kanalu tudi Dunav z Odrom (že sklenjen projekt), ker bi bilo potem po vodni cesti Dunav-Solun spojeno Severno morje z Egejskim povodni poti, torej po cenejši poti nego je železniška.

Raditega bi bila izvršitev tega ameriškega projekta za promet med srednjo in severno Evropo ter balkanskimi državami in Malo Azijo prav izredne važnosti. Zato pa se ne boji družba, da bi bili za njen ogromni troški za izvršitev tega načrta.

Kako se Francija pripravlja, pridobiti finančno Balkanske države.

(Konec.)

Grška.

Čeprav je Grški svet v celoti bolj skalovit in manj rodovit, vendar so Grki zadnja leta lepo napredovali na gospodarskem polju in tudi v vojaškem pogledu. Oni hrepenijo po poduku in so dobri trgovci: usposablja se za začasno industrijalno življenje. Grška gradi tvornice, njeni rudniki in kamenolomi morejo dati veliko več dohodka kot doslej. Tekstilna industrija se lahko lepše razvije.

Posledica vojne.

Francoska pomoč.

Balkanske države želijo pretvoriti se v moderne države liki zapadna Evropa, ali te države so brez izjeme izčrpane. Vojna je napravila ogromno škodo na gospodarskem polju.

Večji del tovarov in delavnic je bilo treba zapreti. Ni se moglo polja posejati in letošnjih pridelkov bo malo. In tu treba upoštevati, da gre po večini za agrarne kraje.

Finančna situacija ni briljantna. Balkanske države imajo potrebo denarja. Turčija je najela med leti 1854. in 1878. 16 posojil. Zadnjih dvanajset let preteklega stoletja pa je najela pet novih večjih posojil. Turčija je tako že zdavnaj iskala denar v Evropi — druge balkanske države ga bodo rabile; te imajo kredit, ker zmage vedno dajejo kredit.

Vpraša se, kako si je mogla Bulgarija preskrbeti denar za tako vojno? Pred časom je najela več posojil, s katerimi si je nabavila razni vojni material. Srbija je storila istotako. Znala si je urediti dobro svoje bilance, ali treba je bilo vendar posojil.

Dva močna toka sta sedaj na Balkanu: slovanski in nemški tok. Kaj je naloga Francije nasproti njima? Narodi na Balkanu so izčrpani. Vlade hočejo kar najboljši razvitek in napredek v novih razmerah. Treba bo denarja, treba jih bo podpreti. Nemčija in Avstrija ste pripravljene pomagati. Treba ljudi in kapitala. Ali glede kapitala sta Nemčija in Avstrija na slabšem od Francije. Avstrijo je vojna na Balkanu hudo zadela. Mobilizacija jo stane nad 3 milijone kron na dan.

Blondel je izrekel veselje, da bo mogla Francija posoditi Balkanskim državam denar, ki ga bodo živo potrebovale, ali Francija ne zahteva za posojila samo primernih obrestih, marveč tudi naročila iz raznih industrijskih strok, ki trpijo na veliki konkurenci. Reflektira tudi na to, da bodo sprejemali na Balkan francoske ljudi kot inženirje, trgovce, industrijalce itd. V tem oziru mora Francija storiti vse kar treba. — Tako se hoče Francija okoristiti z novim položajem na Balkanu. To jej bo mogoče tim bolj, čim več trpi Avstrija ob vojni in čim bolj je obsovažena.

Naznanilo.

Plzensko pivo »Plzenski prazdroj« meščanske pivovarne v Plznu se toči v Gorici v sledečih lokalih: Hotel della Poste, Hotel pri treh kronah in v kavarini Corso.

Vsak dan sveže pivo se lahko dobi v steklenicah v glavni zalogi A. Pečenko, Corso Jos. Verdi št. 26. — Tamkaj je tudi zaloga različnih vin.

Cene zmerne.

118-3

Važno za gostilničarje in one, ki imajo sobe za letovščarje.

Še dober mesec dni in začelo se bo živahno življenje tudi tam, kjer je sedaj mrtvilo. Tujci bodo začeli prihajati in poldejo seveda tje, kamor jim kdo priporoči. Umetno bi bilo, da bi imela vsaka občina kamor zahajajo tujci »seznam« gostilnic in privaatnikov, kjer se dobi udobne sobe in dobro postrežbo ter bi to tudi razglasila. V tem oziru se ni pri nas še nič storilo. Vsako leto bi imeli lahko več tujcev, toda v to svrhu nam je potrebna reklama. Naši gostilničarji na deželi bi morali skrbeti za to, da zvedo ljudje in sicer tudi taki, ki ne stanujejo v vasi, da ima dotični gostilničar toliko in toliko sob, da postreže z dobrimi jedili itd. itd.

Da se odpomore tem nedostatkem je sklenila »Goriška tiskarna« A. Gabršček v Gorici, da izda s prvim majem **vozni red** v žepni obliki in da istega priloži vsem naročnikom »Soče« in »Primorca«. Ta vozni red bo obsegal vse one železniške zveze, ki se jih največ rabi, koledar, zapisnik, razne nasvete za kmetovalce, vinogradnike, gostilničarje itd.

Da bodo kriti troški tega dela, se sprejemajo oglasi po sledečih cenah: cela stran stane kron 12, pol strani kron 7, 1/4 strani kron 4. Cene so jako nizke in omogočeno je vsakomur, da si napravi za svojo obrt, trgovino ali karkoli potrebno reklamo. Kdor želi, da pride njegov oglas v vozni red, naj nam pošlje **takoj** potrebno besedilo in nam naznani, kako velikost želi.

Dotičnik, ki naroči oglas v voznem redu, je upravičen, da dobi tudi nekaj voznih redov, da jih razda potem svojim odjemalcem. Kdor naroči 1 stran, dobi lahko 50 iztisov, kdor naroči 1/2 strani 25 iztisov, kdor naroči 1/4 strani pa 15 iztisov zastoj.

Priporočamo se vsem gg. interesantom: pričakujemo, da vsak porabi to ugodno priliko.

Goriška Tiskarna

A. Gabršček v Gorici.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici. Tiska: »Goriška Tiskarna« A. Gabršček (odgov. J. Fabčič). Zalažja: Družba za izdajanje listov »Soča« in »Primorec«.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglas obsejal se računa za vsako besedo 3 vin. **Najpripravnije inseriranje za trgovce in obrtnike.** Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na delih (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Hiša v ulici Orzoni št. 34 A se odda takoj v najem. Obsega: 3 praktične sobe, kuhinjo, klet, podstrešje, dvorišče in vrt. Najemnina 64 K na mesec. 121-2

Biser

med vsemi žitnimi kavami je -
Franckova Perl-rž.
Vsak požirek iz škodelice potrjuje premoč te fine kakovosti.
K vsaki žitni kavi pa je, da se doseže v resnici poln okus in lepa okusna barva, treba pridjati malo porcije.
pravega zagrebskega Franckovega
pridatka za kavo.
Obe vrsti dobite se v vsaki spec. trgovin.

Zgradba mostu „na traverzah“ čez Sočo se odda na zmanjševalni ofertni dražbi.

Delo proračunjeno na 8000 kron. Načrt in stroškovnik je na razpolago pri županstvu.

Sprejem gotove ponudbe zavisi od potrdila c. kr. okr. glavarstva v Tolminu. — Ponudbam treba je priložiti 5% varščino.

Rok ponudbam traja do konec aprila t. l.

Županstvo v Soči,

dne 7. aprila 1913.

Župan: **Andr. Flaš.** 122-3

Občni zbor

Kmečke posojilnice v Provačini

se vrši

dne 27. aprila 1913

ob 3. uri pop. v hiši št. 16.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobritev računskega zaključka.
3. Čitanje revizijskega zapisnika.
4. Nadomestna volitev.
5. Raznoterosti.

K obilni udeležbi vabi

načelstvo.

123-1

IZIDOR NANUT

avtorizovana staubena turdka

v Gorici

ulica Adelaide Ristori šte. 5

se priporočata p. n. občinstvu za vsa stavbena dela. Izdelujeta vsakovrstne načrte, proračune in kolavdacije po najnižjih cenah.

Kava po ceni

(dokler traja zaloga)

85 vin.

80 vin.

1/4 kg Brazil I. pražena

1/4 kg Brazil II. pražena

dobi se v filjalki

Julio Meinl
uvoz kave

Gorica, Corso Jos. Verdi 30.

Syrup. Sarsaparillac

compes e sidrom.

Čisto brez alkohola. Stokletica K 2-00 in 1-00

Liniment s sidrom

Stokletica K 2-00 in 1-00

Stokletica K 2-00 in 1-00

Stokletica K 2-00 in 1-00

Stokletica K 2-00 in 1-00

Stokletica K 2-00 in 1-00

Stokletica K 2-00 in 1-00

Stokletica K 2-00 in 1-00

Stokletica K 2-00 in 1-00

5 glavnih dobikov

90000, 40000, 30000, 20000 in 10000 K oziroma frankov in lir

zadene tekom meseca majnika

V srečnem slučaju že z vplačilom **samo 5 kron**, kdor naroči izbornu skupino 5 srečk na 70 mesečnih obrokov po K 5.—

15 žrebanj vsako leto!

Zahtevajte obširni majnikovi prospekt! — Iz njegove vsebine

Za **eno** krono 100.000 frankov!

Ceske industrijske banke glavno zastopstvo Ljubljana.

120-3

Napredek vede!

Najenergičnejše in gotovo se zdravi sifilisa s svetovnim sredstvom

JORUBIN CASILE

Stotine zdravniških potrdil potrjuje, da se uretralna zoženja, prostatitis, uretritis in meh. katarji korenito ozdravijo s

N. Casile. konfeti Casile

Konfeti Casile urejajo uriniranje, ne da bi bilo, trebatrati zelo nevarnih cev (šilingo) popolnoma odpravljajo in ublažujejo pečenje in pogosto uriniranje; edini korenito ozdravijo uretralna zoženja (prostatitis, uretritis, cistitis, mehurna katarja, kamen, nesposobnost za zdravljenje urina, sluzaste tokove itd. — Skatija konfeti Casile K 4—

Jorubin Casile, najboljši protisifilitično in pozitivajoče križatino sredstvo, ki se uporablja z uspehom proti sifilisu, anemiji, impotenci, kostoboli, ishias, vnetju žlez, polnim madežem, izgubi semena, polucijam, spermatoroi, steriliteti, neurasteniji, energičen razkrojevalec urinov kiseline itd. — Steklenica Jorubina Casile K 350.

Vbrizganec Casile zdravi beli tok, akutne in kronične katarje, vaginitis, uretritis, endometritis, vnetje in izpad maternice itd. — Steklenica vbrizganca Casile K 350. Kdor želi večji pojasnil, tiskovin itd. naj naslovi dopis na lekarno Serravallo za g. Casile Trst, ki poda odgovor s obratno pošto zastonj in z vso rezervno. Priznani medicinski izdelki CASILE se prodajajo v vseh akreditiranih lekarnah. — V Gorici v lekarnah Cristofolletti in Tromba. 6—1

Prvo Vacuum goriško čistilno podjetje

Gorica, Via Ascoli št 20.

Priporoča se za čiščenje novih stavb, javnih uradov, gledališč, cerkev, šol, sanatorjev, hotelov, kavarn, restavracij itd. — Pri privatnikih: osnaženje prahu na hišnih opravah kakor: strop, stene, preproge, zavese, pod, oblaženo pohištvo, draperije, postelje itd. — Namazanje in poliranje parketov ter čiščenje sip. — V shrambo se sprejema preproge proti mesečnemu plačilu in po zelo nizkih cenah.

Posluži se s proračuni in prospekti.

109—50

Sedlarska delavnica Ivan Kravos - Gorica na Korni št. 11.

Zaloga vsakovrstnih konjskih vpreg in raznih potrebščin za konje, kakor tudi velika izbira usnatih torbic, kovčegov za potovanje, istnic in denarnic; razni nagobčniki, ovratniki, biči, vrvice za pse itd. Barvanje in tapetiranje raznih kaleseljinov in kočij. Vsa v to stroko spadajoča popravila se izvršuje točno. — **Nahrbtniki za planince.**

Lekarna Cristofolletti v Gorici na Travniku

Trskino (štokfišjevo) jetrno olje. Posebno sredstvo proti prsnim boleznim in splošni telesni slabosti. Izvirna steklenica tega olja naravno rmenje barve po K 140, bele barve K 2 Trskino železnato jetrno olje.

Raba tega olja je posebno priporočljiva otrokom in dečkom, ki so nerazviti in nežne narave.

Trskino jetrno olje se železnim jedcem. S tem oljem se ozdravijo v kratkem času z gotovostjo vse kostne bolezni, žlezni otki, golše, malokrvnost itd. itd.

Cena ene steklenice je 1 krono 40 vinarjev.

OPOMBA. Olje, katerega naročam direktno iz Norveške, preliče se vedno v mojem kem. laboratoriju, predno se napolni steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim čč. odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofollettijska pljača iz kine in železa.

Najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskim oljem.

Ena steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

Glavna zaloga

Palma podpetnikov

A. Drufovka

Gorica, Raštelj 3.

Zaloga usnja.

Slovinci!

Podpirajte in poslužujte se

Prve slovenske brivnice v Gorici,

Gospodsk. ulica št. 1 (nasproti Fontu).

Postrežba solidna in snažna.

Za obilen obisk se priporoča

FRAN NOVAK, brivec in lasničar.

Anton Potatzky v Gorici

naslednik Joz. Terpin.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupevališče sirsberškega in drobnega blaga ter tkanin, proja in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popetnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in čevljarje.

Svetinjske. — Ročni veneli. — Mašne knjižice.

Hišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjavo, trave in detelje.

Najboljše oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi. 9 35—8

O. kr. priv.

kroji

Strokovna krojačnica za izdelovanje oblek za vsaki stan, po najnovejšem kroju. Največja zaloga blaga in gotovih oblek.

Podpisani priporočam sl. občinstvu, da si ogleda mojo bogato zalogo. Prepriča naj se vsakdo sam, da v dobi edino v moji trgovini dobro in najceneje blago na meter, kakor tudi gotove obleke za gospode, dečke in otroke.

M. POVERAJ

Gorica, Travniki šte. 5.

Ljubi moj kam groste?

K BATJEL-U

v Gorico

Stolna ulica 2-4

po novo dvokolo, Micka po šivalni stroj, Jože po gramofon in Tinče po kmet. stroj. Tam je velika zaloga in mehanična delavnica. Prodaja na obroke. Ceniki franko.

Udlikovana pekarija in sladničarna

Karol Draščik

v Gorici na Korni v (lastni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinerjega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah. Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Million! ljudi

je odpravilo?

Kašelj

hripavost, katar, zasliženost, krčni in oslovski kašelj s

Kaiserjevimi

prsnimi karamelami

z znamko 3 jelke.

6100 notarsko potrjenih priznanj od raznih zdravnikov in privatnikov, kateri jamčijo za dober uspeh.

Bomboni so jako lahko zaužitni in okusni.

Zavojski so po 20 ali 40 vin. doze po 60 vin. Dobiva se v lekarnah pri G. Cristofolletti, o. kr. dvorni dobavitelj, L. Glubich, C. B. Pontoni, Ruggiero Kürner A. de Gironcoli, v mirodilnici A. Mazzoli, v lekarnah: Jurji Hus v Vipavi, L. Kurschen v Ajelu in Maks Kozower v Ajdovščini.

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2.

velika zaloga

oljkinega olja

prve vrste

najboljše trditi iz Istre, Balmacije, Melfette, Bari in Nise

s prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: Kron — 96, 104, 112, 120, 128, 136, 144, 160, 180, 200, 240 za luči po 72 vin.

Na debelo cene ugodne.

Posilja poštnine prosto na dom. Posodo se pušča kupcu do popolne uporabe olja; po uporabi se spet zamenja s polno.

Pravi vinaki kis in navaden. Zaloga mila in sveč.

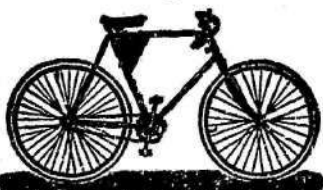
Cene zmerno.

Kupujte samo dvokolesa „Hitena“, ki so najboljši francoski sistem in najtrpežnejše vrste bodisi za navadno rabo ali za dirke.

Šivalni stroji **Original Victoria** so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsakovrstno šivanje in šikanje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako-trpežen.

Puške, samokrese, slamoreznice in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tovarniški ceni pri trdki

Kerševani & Čuk

GORICA, na Stalnem trgu št. 9. GORICA.

Podružnica

„Ljubljanske kreditne banke“

Delniška glavnica K 8.000.000.

Rez rveni zakladi K 1.000.000.

Centrala v Ljubljani, podružnice: Celje, Celovec, Sarajevo, Split, Trst.

v GORICI

Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst deviz-valut. — Predjumi na vrednostne papirje. — Borzna naročila. — Srečke na obroke. — Eskont menic. — Vloge na knjižice po 4% o/0, v tekočem računu po dogovoru. — Stavbeni krediti. — Sprejemanje vrednot v varstvo in oskrbovanje. — Safes. — Promese za vsa zrebanja. — Nakazila v inozemstvo. — Kreditna pisma. — Vnovčenje kuponov in izžrebanih vrednostnih papirjev.